

LETO XIII. Stev. 209

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO".

Selwyn Lloyd naš gost

Včeraj je s posebnim vojaškim letalom prispel na štiridnevni uradni obisk v našo državo britanski zunanji minister s svojim spremstvom

Beograd, 4. sept. (Tanjug) S posebnim letalom se je pripeljal danes na štiridnevni uradni obisk v našo državo britanski zunanji minister g. Selwyn Lloyd. Na letališču v Batajnici ga je sprejel državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

Štirimotorni »Comet«, letalo britanskega vojnega letalstva, s katerim se je pripeljal zunanji minister Lloyd, je pristal na letališču v Batajnici točno ob 14. uri. Pot od Londona do Beograda je »Comet« preletel v dveh urah in 40 minutah. Državni sekretar Koča Popović je pozdravil svojega gosta tik ob pristajalni stezi. Z ministrom Lloydom so se pripeljali namestnik državnega podsekretarja v britanskem zunanjem ministertvu William Hayter, osebni parlamentarni tajnik Selwyna Lloyda polkovnik Robert Grosvenor, pomočnik državnega podsekretarja v Foreign Officeu Achibald Ross, osebni tajnik britanskega zunanjega ministra Dennis Laskey in načelnik oddelka za tisk pri britanskem zunanjem ministertvu Hope. Potem ko je minister Lloyd

kot bi si jo rad, potrdil pa se bom, da bom videl čim več, ter upam, da se bom pogovoril s predsednikom Titom in z drugimi jugoslovanskimi državniki o tekočih mednarodnih vprašanjih. Varnost in mir v Evropi in na vsem svetu sta skupen smoter naših dveh dežel.

V razgovoru z jugoslovanskimi in tujimi novinarji je izrazil britanski minister za zunanje zadeve upanje, da se bo z jugoslovanskimi državniki pogovoril o problemih med Vzhodom in Zahodom, o vprašanjih, ki jih bo obsegal dnevni red prihodnjega zasedanja Generalne skupščine OZN, o razorožitvi, o evropski varnosti in o drugih aktualnih vprašanjih. Poudaril je, da je prišel v Jugoslavijo kot prijatelj, da ni prišel z namenom, skleniti ta ali oni sporazum, ali zato, da bi si zagotovil podporo Jugoslavije pri tem ali onem vprašanju. »Do vseh problemov nimamo enakih stališč, vendar to ni ovira za prijateljske odnose,« je rekel Selwyn Lloyd.

Po kratkem razgovoru v letališkem poslopiju sta se minister Lloyd in državni sekretar Koča Popović odpeljala v Beograd. Državni sekretar Popović je pospremil svojega gosta do rezidence britanskega veleposlanika, kjer bo minister Lloyd stalnoval med bivanjem v Beogradu. Britanski zunanji minister je ob 17. uri obiskal državnega sekretarja za zunanje zadeve Kočo Popovića. Z njim je bil tudi britanski veleposlanik Nicholls.

Kasneje je državni sekretar Koča Popović vrnil obisk zunanjemu ministru Lloyd.

Današnji program

Dopolodne se bodo začeli v državnem sekretariatu za zunanje zadeve jugoslovansko-britanski uradni razgovori. Nadaljevali se bodo tudi popoldne, udeležili pa se jih bodo razen državnega sekretarja za zunanje zadeve Kočo Popovića in britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda še drugi britanski in jugoslovanski državni funkcionarji.

Po programu se bo minister Lloyd jutri zjutraj vpisal v knjigo predsednika republike, nato pa bo na Avali položil venec na grob Neznane junaka.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović bo priredil britanskemu zunanjemu ministru na čast jutri popoldne kosilo, zvečer pa slavnostni sprejem.

POGOVOR S KOMANDANTOM JUGOSLOVANSKE VOJNE MORNARICE

Naša vojna mornarica se nenehno krepi

Njen strateški namen je jasno določen kot strogo obrambni

LLOYDOVA IZJAVA ZA NAŠO JAVNOST

Vesel sem obiska

ki je dokaz simpatij ljudstva Velike Britanije do narodov Jugoslavije

Preden je minister Lloyd v spremstvu državnega sekretarja Kočo Popovića obšel častno četo jugoslovanskega vojnega letalstva, je vojaška godba zaigrala britansko in našo državno himno. Potem je dal minister Lloyd za jugoslovansko javnost naslednjo izjavo:

»Vesel sem, da sem prišel na obisk v Jugoslavijo. Z zadovoljstvom se spominjam obiska predsednika Tita v Veliki Britaniji leta 1953 in obiska podpredsednika Kardelja leta 1955.

Veselim se ponovnega srečanja z vašim državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem, s katerim sva se večkrat sestala v Združenih narodih.

Moj obisk je dokaz simpatij ljudstva Velike Britanije do jugoslovanskih narodov. Tesne zveze

med nami so se okrepile med drugo svetovno vojno in postavile trdne temelje za prijateljstvo med našima deželama.

Zelo cenimo jugoslovanske narode kot vztrajne borce za svo-

bodo in neodvisnost. Med kratkim obiskom si vaše dežele ne bom mogel ogledati tako dobro.

Doslej dva kandidata za predsednika

Generalne skupščine OZN

Kairo, 4. sept. (AFP). Odbor Arabske lige je soglasno sklenil podpreti kandidaturu libanonskega zunanjega ministra Šarla Malika za predsednika Generalne skupščine XII. zasedanja. Razen libanonskega ministra kandidira tudi predstavnik Nove Zelandije v OZN sir Leslie Munro.

Odbor Arabske lige je prav tako sklenil podpreti ponovno izvolitev Daga Hammarskjöldja za generalnega sekretarja OZN.

Nova britanska pobuda za konferenco o Cipru

London, 4. sept. (Reuter). V Londonu pravijo, da bo Velika Britanija poslala Grčiji še eno spomenico v zvezi z možnostjo mednarodnega sestanka, na katerem bi razpravljali o bodočnosti Cipra. O Cipru je včeraj razpravljal britanski zunanji minister Selwyn Lloyd.

Kakor je znano, je Britanija nedavno že predlagala Grčiji in Turčiji sklicanje mednarodne konference o bodočnosti Cipra.

Sovjetska delegacija pojde v Sirijo

Moskva, 4. sept. (TASS). Tu so danes objavili poročilo o sovjetsko-sirskih razgovorih, v katerem je rečeno, da bodo v kratkem pričeli v Siriji vsa vprašanja ekonomskega sodelovanja med obema deželama. V Sirijo bo namreč odpotovala sovjetska delegacija pod vodstvom podpredsednika državnega komiteja za ekonomske stike s tujino Nikitina, ki bo v Siriji podpisala sporazum o gospodarskem in tehničnem sodelovanju.

MIROLJUBNA AKTIVNA KOEKZISTENCA

»Strateški namen naše vojne mornarice,« je nadaljeval admiral Jerković, »je jasno določen kot strogo obrambni. Jugoslovanska vojna mornarica se ravna po naši politiki, katere bistvo je natančno zapopadeno v formulaciji: miroljubna aktivna koekzistenca. Kar se tiče naših operativno-taktičnih načel, ne morejo biti drugačna kot defenzivna. Bolj jasno povedano, to, kar sem dejal o strateških in operativno-taktičnih konceptih, pomeni, da naša vojna mornarica ne bo zaplula

in ne more nikoli zapluti v tuje vode z namenom, da bi napadla tujo deželo in njeno svobodo, da pa bi najhujše napadla in napadala vsakogar, ki bi posegel po naši deželi in svobodi, dokler ga ne bi uničila.«

MNOGO PRIČAKUJEMO OD MORNARIŠKO-TEHNIČNEGA INŠTITUTA

Admiral Jerković je nato govoril o atomskem orožju kot tudi o drugih vojaško-tehničnih pridobitvah na svetu, katerih pojav je prinesel temeljite spremembe v konceptih vojnih mornaric številnih dežel na svetu. V tem oziru pa se v naši mornarici nima kaj spremeniti, kar je treba pripisati daljnovidnosti vrhovnega komandanta, ki je že tedaj, ko je bil položen temelj sodobni vojni mornarici, začrtal ustaljeno in jasno smer tudi za to nevarno atomsko obdobje.

Govorec nadalje o položaju v JNM je admiral Jerković dodal, da to ne pomeni, da so v izgradnji naše vojne mornarice urejena

Svetozar Vukmanović odpotoval na Kitajsko

Hanoj, 4. sept. (Tanjug). Jugoslovanska gospodarska delegacija pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića, ki se je nekaj dni mudila na obisku v DR Vietnamu, je davi z letalom odpotovala v LR Kitajsko. Na letališču so jo ob odhodu pozdravili predsednik vlade Fam Van Dong ter več članov njegovega kabineta.

Priprave na gospodarsko združitev Sirije in Egipta

Damask, 4. sept. (Reuter). Predstavnik Sirije in Egipta sta včeraj v Damasku podpisala sporazum o ustanovitvi skupnega odbora, ki naj bi v treh mesecih proučil in predlagal ukrepe za dokončno ekonomsko združitev obeh dežel.

Ob otvoritvi mednarodnega vinskega sejma: Predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher v pogovoru z deželnim glavarjem Koroške g. Ferdinandom Wedenigom

Z GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA V LJUBLJANI

Mednarodni vinski sejem odprt

Ob veliki udeležbi domačih in tujih gostov je sejem odprl predsednik Zveze kmetijske in gozdarske zbornice Ivan Buković

Ljubljana, 4. septembra. Med vsemi sejemskimi prireditvami z mednarodno udeležbo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so se izkazali kot najpomembnejši mednarodni vinski sejmi, kar nam potrjuje čedalje večja udeležba inozemstva na teh sejmih. Današnja otvoritev III. mednarodnega vinskega sejma je dobila še posebno slovesno obeležje z navzočnostjo delegatov 37 držav, ki sodelujejo na plenarnem zasedanju mednarodnega urada za vino.

Slovesnost je začel predsednik pripravljalnega odbora za organizacijo sejma Jože Levanič, ki je v svojem govoru posebej pozdravil predsednika Izvršnega sveta LRS Borisa Kraigherja, deželnega glavarja sosednje Koroške Ferdinanda Wedeniga, predsednika Zvezne kmetijske zbornice Ivana Bukovića, predsednika Mednarodnega urada za vino barona Le Roya, predsednika OLO Ljubljana dr. Marjana Dermastio ter navzoče člane izvršnega sveta LRS in ostale goste. Dejal je, da rastoče zanimanje za to že tradicionalno prireditev potrjuje okolnost, da sodeluje letos v strokovnem delu sejma 118 razstavcev s preko 600 vzorci vin iz 20 držav, v komercialnem delu pa 65 razstavljavcev iz šestih držav, ki razstavljajo razen vin in drugih alkoholnih pijač tudi stroje in tehnično opremo ter zaščitna in tehnična sredstva za vinogradništvo in vinarstvo. Poudaril je pomen sejma za pridobivanje in utrjevanje poslovnih zvez, nato pa je razglasil rezultate ocenjevanja vina po mednarodni degustačijski komisiji, ki je v celoti

priznala 33 zlatih, 165 srebrnih in 49 bronastih kolajni.

NAŠE VIENOGRADNIŠTVO IMA SLOVES

Za njim se je oglasil predsednik Mednarodnega urada za vino

odprl predsednik Zveze kmetijskih in gozdarskih zbornic Ivan Buković. Dejal je, da nam tak mednarodni sejem daje prilžnost, prikazati najvidnejšim predstavnikom vinarstva in vinogradništva stroke po svetu naše uspehe v proizvodnji kvalitetnih vin, po drugi strani pa nam udeležba inozemskih razstavljavcev omogoča ocenjevati naša vina na objektivni podlagi. V svetovni vinski proizvodnji se Jugoslavija glede kvalitete uvršča med vodilne države. Čeprav naši vinogradi ne zavzemajo velikih površin, pri

Kolajne za kvaliteto

Mednarodna komisija za oceno najboljših vin, v kateri je sodelovalo poleg treh domačih še osem inozemskih vinskih strokovnjakov, je v celoti priznala za najboljša vina 97 zlatih, 289 srebrnih in 65 bronastih kolajni, in sicer Jugoslaviji 33 zlatih, 165 srebrnih in 49 bronastih, Sovjetski zvezi 25 zlatih in 30 srebrnih, Španiji 10 zlatih in 2 srebrni, Romuniji 8 zlatih, 22 srebrnih in 6 bronastih, Nemčiji 7 zlatih in 4 srebrne, Franciji 3 zlate in 21 srebrnih, Portugalski 3 zlate, 3 srebrne in 2 bronasti, Cipru 3 zlate, 4 srebrne in 2 bronasti, Grčiji 3 zlate, Veliki Britaniji 1 zlato in 5 srebrnih, Južni Afriki 1 zlato, Italiji 12 srebrnih in 2 bronasti, Avstriji 8 srebrnih, nadaljnje srebrne in bronaste kolajne pa so se prejel razstavljavci iz Avstralije, Kanade, Alžira, Čila, Malte in Nizozemske.

Od kolajni, podeljenim jugoslovanskim razstavljavcem, je odpadlo na Slovenijo 30 zlatih, 82 srebrnih in 9 bronastih. Največ priznanj so bili deležni naslednji razstavljavci iz LR Slovenije: »Slovenija vino« 11 zlatih in 6 srebrnih, Vinarska zadruga Maribor 6 zlatih in 9 srebrnih, Vinarsko gospodarstvo Ljutomer 4 zlate in 6 srebrnih, Kmetijsko gospodarstvo Zavrč 3 zlate in 2 srebrni, Kmetijsko gospodarstvo Podlehnik 2 zlati in 3 srebrne, Slovenske Gorice Ptuj, 2 zlati in 3 srebrne, Vino Brežice 1 zlato in 4 srebrne ter vinogradniško gospodarstvo Kapela 1 zlata.

Hrvatski razstavljavci so prejeli 2 zlati, 35 srebrnih in 13 bronastih, razstavljavci iz Srbije 1 zlato, 39 srebrnih in 18 bronastih, razstavljavci iz Makedonije 7 srebrnih in 2 bronasti in razstavljavci iz Bosne in Hercegovine 2 srebrni.

vsja vprašanja in da ni več kaj napraviti.

»Ne,« je rekel admiral Jerković, »to samo pomeni, da je bila naša dosedanja pot pravilna in (Nadaljevanje na 2. str.)

Parizu baron Le Roy, ki je izrekel priznanje jugoslovanskemu vinogradništvu za kvaliteto razstavljenih vin. Sejem je nato

Mednarodni urad za vino za nekaj dni v Ljubljani

Včeraj so začeli plenarno zasedanje te mednarodne strokovne organizacije, na katerem sodelujejo delegacije 37 dežel

Ljubljana, 4. sept. — Mednarodni urad za vino, ki prireja vsako leto plenarna delovna zasedanja, vsako tretje leto pa kongres, je letošnje 37. plenarno zasedanje sklical v Ljubljani v času III. mednarodnega vinskega sejma. Tako so se v Ljubljani zbrale delegacije 37 držav, od tega 22 delegacij članov urada in 17 delegacij, ki sodelujejo kot opazovalci. Razen teh uradnih predstavnikov držav pa so prišli tudi številni predstavniki drugih mednarodnih organizacij za kmetijstvo (FAO), zaščito rastlin, trgovine itd. Strokovne komisije Urada so začele svoje delo že v ponedeljek in so obravnavale vsa važna vprašanja vinogradništva in vinarstva v svetovnem merilu, danes dopoldne pa je bila v magistratni dvorani slovesna otvoritev plenarnega zasedanja.

Namesto obolega pokrovitelja zasedanja člana Zveznega izvršnega sveta Slavka Komarja je zbranim delegatom izrekel dobrodošlico član Zveznega izvršnega sveta in predsednik Zveze kmetijskih in

gozdarskih zbornic FLRJ Ivan Buković, ki je izrazil prepričanje, da bo to zasedanje pripomoglo tudi k zblizanju in utrditvi prijateljskih odnosov med narodi, kakor (Nadaljevanje na 2. str.)

čemer gre za površine, ki niso sposobne za druge kulture, je brutto dohodek t.e. proizvodne panoge zelo pomemben. Nadaljnja naša prizadevanja morajo iti za tem, povečati tudi proizvodnjo kvalitetnega namiznega grozdja. Znatna investicijska sredstva so že predvidena za nadaljnjo obnovo vinogradov po sodobnih proizvodnih načelih. Izvoz jugoslovanskega vina, ki gre v 30 držav in narašča od leta do leta, najbolje dokazuje, da so naša kvalitetna vina na svetovnem trgu zelo cenjena. Po otvoritveni slovesnosti so se gostje udeležili poskušne razstavljenih vin, popoldne pa je prireditev obiskalo že veliko številno obiskovalcev, med njimi tudi mnogo zunanji, ki imajo 50% popust na jugoslovanskih železnicah. S.

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek 5. septembra
Lepo vreme z delno oblačnostjo. Zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči med 6 in 19, v Primorju 16, najvišja dnevna do 20, v Primorju do 24 stopinj C.

Stanje vremena
Od Azorov do Urala se razteza močno področje visokega zravnega pritiska, ki ustvarja v pretežnem delu Evrope suho lepo vreme. Frontalne motnje, ki so danes prešle Slovenijo, polagoma slabijo in se pomikajo proti jugovzhodu.

Volilne glasove naj dobe tudi mladi

Mladinska podstava in osnovne organizacije mladine po podjetjih, šolah in vaseh kranjskega okraja so pretežni del priprav za VI. kongres posvetile jesenskimi političnim in ljudske odbore. Na posvetovanjih, zborovanjih, sestankih in predavanjih bodo mladino seznanili z nalogami, organizacijo in problemi komunalne uprave. Na ta pomemben dogodek bodo mladino skrbno pripravili, še posebej mlade volivce, ki bodo letos prvokrat volili.

Letošnje predvolilne akcije mladine na Gorenjskem pa ne težijo samo za splošnimi organizacijskimi in agitacijskimi ukrepi. Letos gre mnogo resneje za kandidature mladih, zaslužnih ljudi iz vrst mladinske organizacije in ljudske odbore in njih svetov. Dosedanja udeležba mladine v delu komunalne uprave je bila sila šibka. V podjetjih na Gorenjskem je zaposlen pretežni del mladine. Nekateri tovarne bi smeli imenovati izrazito »mladinske«. Mladi ljudje so se uveljavili kot strokovnjaki in kvalificirani delavci v industriji, kmetijstvu, trgovini in prometu. Njih delovnost, pripravljenost in odgovornost pa se ni v ničemer zrcalila v delu ljudskih odborov, začeni od občin do okraja.

Vzemimo za gornje trditve nekaj števil. V okrajnem zboru, ki šteje 58 poslancev, so bili doslej le 4 predstavniki mlajše generacije, ki še niso presegli 30 let starosti. Še slabše je v zboru protizvajalcev. V predvolilnih pripravah so v kranjskem okraju sicer že izrekli nekaj sodb o delu tega zbora. Zlasti drže ugotovitve, da je bilo v njem premalo neposrednih proizvajalcev, pa preveč vodilnega osebja, in da mnoge gospodarske organizacije niso bile naj-

bolje zastopane prek izvoljenih odbornikov. Še važnejše mimo te ugotovitve pa je dejstvo, da ta zbor ni predstavljal mlade delavske generacije, ki je v tovarnah in podjetjih v večini. V okrajnem zboru protizvajalcev sta bila doslej samo 2 odbornika mlajša od 30 let.

Pravnerazveseljivo so številke o udeležbi mladine v občinskih ljudskih odborih. Od skupno 339 odbornikov občinskih odborov so bili samo štirje stari do 25 let. Te številke vsekakor kažejo na podcenjevanje prizadevni mladih ljudi, na politično »kratkovidnost in nerazumevanje težen in interesov mlade generacije. Razumljivo je, da se lahko mladi ljudje usposobijo za delo v komunalni upravi le tedaj, če delajo sredi starejših, izkušenih ljudi, vendar pa sedanja praznina, ki je nastala med starejšo in mlajšo generacijo, lahko privede do nepopravljivih posledic v prihodnosti. Med mladino na Gorenjskem, ki nosi v protizvodnji skrajno do tretjino vseh bremen, ki je uspešno dokončala vrsto industrijskih, strokovnih in višjih šol, je donolj zaslužnih in delavnih mladih ljudi. Zato je prav, da dobe mladi kandidati na političnih priznanjih, ki so si ga že izbojevali v proizvodnji, na delovnih mestih in v družbenem življenju.

Mladinske organizacije kranjskega okraja bodo na zborih volivcev in predvolilnih sestankih predložile več mladih kandidatov, ki zaslužijo zaupanje. Predvidevajo, da bodo kandidirali za OLO 17 mladih odbornikov, v njegove svete pa 32 mladincev in mladink. Za občinske ljudske odbore bodo predlagali zborom volivcev 88 mladih kandidatov, za delo v svetih pa bodo predlagali 121 mladincev in mladink. — dr

ZIVAHNA PREDVOLILNA DEJAVNOST PO VSEJ DRŽAVI

Ocena političnega in gospodarskega razvoja DAJE SMER PRI IZBIRI KANDIDATOV

Pri pripravah na volitve je še zlasti važna vloga, odmerjena sindikatom in SZDL

Tako kot v Sloveniji se tudi v vseh drugih republikah pripravljajo na bližnje volitve v občinske in okrajne ljudske odbore. V Beogradu so na seji predsedstva Mestnega odbora Socialistične zveze, ki ji je predsedoval Djurica Jojkić, sklenili, da je najvažnejša naloga organizacij SZDL

pojasnjevanje in prikazovanje razvoja mesta v zadnjih letih, izpopolnjevanje komunalnega sistema, gospodarski napredek itd. Na sestankih pa bo moč članstvu prikazati tudi bodoči razvoj mesta, to tem laže, ker imajo v Beogradu že izdelan perspektivni načrt za razvoj mesta. Volivci bodo

kaj lahko spoznali, kako pomembno mesto zavzemajo občine in kako potrebno je, da v ta oblasti organ izvolijo ljudi, ki bodo kos vsem nalogam.

V BiH sestanki, predavanja, diskusijski večeri

Takoj po razpisu volitev so se tudi v Bosni in Hercegovini začeli resno pripravljati na to veliko politično akcijo. Volilne komisije so poskrbele za organizacijsko-tehnične ukrepe, nekoliko kasneje pa so začeli tudi s političnimi pripravami, ki so sedaj zajele vso republiko. Imeli so sestanke predstavnikov družbeno-političnih organizacij in tiska, na katerem so razpravljali o sodelovanju teh organizacij v pripravah na volitve. Po tem sestanku in po sestanku predsedstva Glavnega odbora Socialistične zveze BiH so začeli na vsem področju republike sklicevati sestanke SZDL, sindikalne sestanke itd., na katerih razpravljajo o vseh najvažnejših političnih in gospodarskih problemih. Zivahno se na volitve pripravljajo tudi mladinske organizacije in ženska društva, pridružujejo pa se jim združenja novinarjev, kulturnih in javnih delavcev, ki pripravljajo predavanja, ustne časopise, diskusijske večere itd.

Sindikalne organizacije so zlasti delavne v Makedoniji

Sestalo se je že predsedstvo republiškega sveta sindikatov in nakazalo najvažnejše naloge svojih organizacij pri pripravah na volitve. Njihovo glavno delo bo po podjetjih, kjer bodo organizirali predavanja in razprave o dosedanjem razvoju komunalnega sistema in o gospodarskem napredku.

Sklicali naj bi občinske konference žensk

Okrajni komite ZK v Murski Soboti je včeraj razpravljalo o pripravah na volitve in o nekaterih drugih tekočih nalogah, kot so združna kooperacija, odkupi, plačevanje davkov, mnenje prebivalstva o reorganizaciji šolstva in drugo.

Seje se je udeležila tudi organizacijska sekretarka CK ZKS Vida Tomšičeva, ki je med drugim dejala, naj bi sklicali občinske konference žensk, kjer bi se lahko pomenile o kandidatkah za ljudske odbore. Tako pripravljene ženske se bodo zaveze za to, da bi predlagana kandidatkata bila tudi izvoljena. Podobno velja tudi za mladince.

S slovesne otvoritve

plenarnega zasedanja Mednarodnega urada za vino

(Nadaljevanje s 1. strani)

je to ponovno že poudaril predsednik urada baron Le Roy. Znano je, da je naša država za iskreno in široko sodelovanje na

enakopravni podlagi o vseh mednarodnih vprašanjih. Zivo je zainteresirana na usod isvojnega vinogradništva, ki neposredno ali posredno zaposluje milijone naših

Predsednik Zveze kmetijskih in gozdarskih zbornic FLRJ Ivan Buković odpira plenarno zasedanje Mednarodnega urada za vino

MNENJA ZDRAVSTENIH STROKOVNJAKOV

Preplah zaradi »azijske« gripe je brez osnove

Bolezen, ki se je pojavila ponekod pri nas, se ne razlikuje od poprejšnjih boleznih te vrste

Beograd, 4. sept. (Tanjug). Sprlo vest o širjenju »azijske« gripe v naši državi je dejal sekretar za narodno zdravje pri Zveznem izvršnem svetu dr. Herbert Kraus, da je preplah zaradi te gripe povsem brez osnove.

Virusa »azijske« gripe pri nas niso laboratorijsko identificirali — je rekel dr. Kraus — zato ni osnove za trditve, da je primere gripe v nekaterih naših pokrajinah povzročil virus »azijske« gripe. Bolezen, ki se je pojavila ponekod pri nas, se ne razlikuje od poprejšnjih boleznih te vrste. Ta gripa je prehodnega značaja in je ne spremljajo druge bolezni, kot na primer pljučnica, kakor je bilo med epidemijo gripe pred dvema letoma.

Dr. Kraus je dejal, da je težko označiti vrsto te gripe, dokler ne bodo v laboratorijih identificirali njenega virusa, sleherni preplah pa bi napravil samo škodo.

V Beogradu so se danes sestali zdravstvenih delavci iz posameznih republik. Dr. Tone Ravnikar, pomočnik sekretarja Sveta za narodno zdravje Slovenije, je dejal, da so povsem neosnovane govorice o širjenju gripe v Sloveniji. V bližini italijanske meje so ugotovili blizu 20 primerov bolezni, ki se ne razlikuje od navadne gripe. Po podatkih republiške epidemiološke službe v Sloveniji ni občutnejšega povečanja primerov gripe.

Sekretar Sveta za narodno zdravje Makedonije dr. Gligor Tofoski je dejal, da so v Makedoniji ugotovili več primerov bo-

lezni na dihalih kot sicer v tem letnem času. Bolezenski primeri sodijo v vrsto običajne gripe, bolezen traja dva do tri dni, čeprav se ponekod kažejo znaki, da je bolezen zajela tudi živčni sistem. Hujših primerov ni bilo, virusa pa še niso identificirali.

Dr. Jovan Cekić, predsednik Sveta za narodno zdravje Srbije, pravi, da so tudi v Srbiji ugotovili nekaj primerov, vendar ne gre za epidemijo. Bolezen se ne

razlikuje od navadne gripe, čeprav je bil v nekaterih primerih načet tudi živčni sistem. Bolniki imajo temperaturo največ do 37°C, virusa pa še niso identificirali. Profesor Arpad Han, član Sveta za narodno zdravje LR Hrvatske, je dejal, da so ugotovili tudi v njihovi republici več primerov gripe, vendar ni znakov, po katerih bi se dalo sklepati o posebni vrsti gripozne bolezni. Tudi član Sveta za narodno zdravje BiH dr. Ernest Grin je povedal, da se bolezenski primeri v Bosni in Hercegovini ne razlikujejo od siceršnjih oblik gripozne bolezni.

Admiral Jerković ob 15-letnici JVM

(Nadaljevanje s 1. strani)

da je treba nadaljevati v tem smislu. Mi zlasti mnogo pričakujemo od našega mornariško-tehničnega inštituta, ki se relativno naglo razvija ne samo v organizacijskem in kadrovsko-strokovnem oziru, marveč tudi v smislu materialno-tehnične opremljenosti.

POGOJI ZA UREDITEV ATOMSKEGA POGONA LADIJ

Dvajset novinarjev iz vseh ljudskih republik, zbranih v dvorani Doma Jugoslovanske vojne mornarice v Splitu, je nato admiral Jerkovića zaprosilo, naj

podrobneje pojasni, kaj je mislil s tem, da v JVM še niso urejena vsa vprašanja v zvezi s tako imenovanim atomskim položajem.

»V naših razmerah,« je pojasnil komandant JVM, »moramo celoviteje opremiti posadke, ladje, pomorska oporišča in druge elemente vojne mornarice s protiatomskimi zaščitnimi sredstvi in moramo zagotoviti dodatno taktično in tehnično ABH (atomsko, biološko, hidrogensko) znanje starejšinskega in vsega kadra vozne mornarice. Razen tega,« je posebej poudaril admiral Jerković, »mislim, da so dozoreli tehnični, znanstveni in materialni pogoji, da se intenzivneje lotimo ureditve atomskega pogona ladij, kakor tudi nekaterih odpravnih elektronskih sredstev za potrebe raznih bojnih odredov.«

POMOČ MORNARICE PREBIVALSTVU

Ko je govoril o povezanosti JVM z ljudstvom, je admiral Jerković navedel vrsto primerov, ko so pripadniki JVM pomagali prebivalcem vseh naših krajev, zlasti pa tistim na obalnem področju in na otokih. Jugoslovanska vojna mornarica je dala doslej 35.000 raznih specialistov, motoristov, strojnikov, šoferjev, električarjev, radiotelegrafistov itd., kar je velikega pomena za naše gospodarstvo. Razen tega so enote JVM očistile naše pomorske poti min in omogočile promet, ribištvo in turizem na morju ob naši obali, s čimer so prihranile naši deželi nad 200 milijonov dinarjev. JVM je zgradila razne ceste, mostove in operativno obalo v vrednosti okrog 150 milijonov dinarjev, njeni pripadniki pa so prispevali prostovoljnih delovnih ur v denarni vrednosti več kot 2 milijardi dinarjev.

državljanov in ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. Vojna pustošenja so sicer povzročila našemu vinogradništvu veliko škodo, toda z naporom vinogradnikov in družbene skupnosti, ki je samo v zadnjih letih dala vinogradništvu okrog 16 milijard dinarjev, smo naše vinograde v velik meri obnovili, pa tudi razširili, tako da obsegajo zdaj 280.000 ha, to je okrog 50.000 ha več kakor pred vojno. V prihodnjih letih pa je predvideno, da bomo uredili še za 30.000 ha novih vinogradov. V skladu z resolucijami kongresov mednarodnega urada za vino pazimo na pravilno izbiro sort in zemljišč. Rajoniranje vinogradniških področij je zaključeno in se novi vinogradi lahko posadeje z izbranimi sortami in na določenih zemljiščih, hkrati pa trebimo samorodnice. Zgradili smo vrsto novih klet, predvsem na združni podlagi. Za napredek vinogradništva in za zaščito potrošnikov pa je bil sprejet tudi nov zakon o vinu.

Ob zaključku svojih izvajanj je Ivan Buković izrazil željo, da bo delo kongresa uspešno, da bodo delegati ameli priložnost oceniti kvaliteto jugoslovanskih vin, poudariti ob tiplčno severnjakih do izrazito južnjakih, in da bodo po končani obravnavi važnih vprašanj vinogradništva in vinarstva tudi obiskali naša vinogorja.

Za njim je govoril predsednik Mednarodnega urada za vino baron Le Roy, ki je v svojih izjavah zlasti poudaril tradicijo vinogradništva na jugoslovanskih tleh, ki sega še v grško in rimsko dobo. Delegacije so se nato udeležile otvoritve III. mednarodnega vinskega sejma, popoldne so si ogledale kleti podjetja »Slovenija-vino« v Šiški, nato pa so se odpeljale na Bled.

DNEVNIK

Plenum Zveznega odbora SZDL bo 9. septembra v Beogradu. Na dnevnem redu bodo volitve v občinske in okrajne ljudske odbore. Plenum bo v Zvezni ljudski skupščini in se bo začel ob 9. dopoldne.

Na sestanku predsedstva CK LM Jugoslavije, ki je bil včeraj v Beogradu, so obravnavali deklaracijo o šolstvu, razen tega pa so govorili tudi o aktivnosti članov LM pred volitvami v občinske ljudske odbore. Sklenili so, da bo dejavnost članov LM pred volitvami zelo široka in raznovrstna zlasti zaradi tega, ker bo prvokrat šlo volit nekaj sto tisoč mladincev in mladink.

1700 kombajnov, 800 traktorjev in raznih drugih poljedelskih strojev v vrednosti 18 milijonov dinarjev je prodala domača industrija na novosadskem sejmu. Med osemdnevno akcijo so prodali za 46 milijonov dinarjev živine.

Sociolog dr. Jaromir Jermaž, profesor dialektičnega materializma na filozofski fakulteti v Pragi, se že nekaj dni mudi v Beogradu. Smoter njegovega bivanja v Jugoslaviji je, seznaniti se z življenjem in delom narodnostnih manjšin Slovakov in Čehov v naši državi, o čemer bo napisal knjigo.

V okviru izmenjave znanstvenikov in kulturnih delavcev, ki jo organizira jugoslovanska nacionalna komisija za UNESCO, bo prišla 16. septembra v Beograd znana angleška znanstvenica ga dr. Honor B. Tell, ki je že več kot 30 let direktorica laboratorija za eksperimentalno biologijo v Cambridgeu. Pri nas bo predavala na beograjski, zagrebski, ljubljanski in sarajevski univerzi.

Sovjetska zadržna delegacija si je včeraj ogledala kme-

tijsko posestvo »Gladnož« pri Indiji v Vojvodini. Člani delegacije so se zanimali za delavsko upravljanje in za razdelitev dohodka na tem posestvu, pa tudi za vlogo ustanov s samostojnim finansiranjem. Danes si bodo gostje iz SZ ogladali kmetijsko zadržbo v Somboru.

Ladjedelnica »Tretji maj« bo zgradila dva doslej največja tankerja, zgrajena v naši državi, vsakega z nosilnostjo 32.600 ton. Obe ladji bodo zgradili do leta 1960 oziroma 1961.

Prvi domači elektronski stroj bodo razstavili na Mednarodnem zagrebskem velsejmu, ki se bo začel 7. septembra. Ta elektronski stroj dograjujejo zdaj v tovarni »Prvomajska« in bo nedvomno vzbudil veliko zanimanje obiskovalcev sejma. Stroj je moč upravljati s pomočjo gumba.

Ameriška trgovska delegacija, ki je zdaj na obisku v Jugoslaviji, je včeraj prispela v Sarajevo. Ameriški gospodarski strokovnjaki so imeli v Trgovinski zbornici delovni sestanek, na katerem so bili prisotni tudi člani Izvršnega sveta BiH, nato pa je bila tiskovna konferenca. Sestanek z novinarji je trajal eno uro. Člani ameriške misije so izjavili, da jih v BiH najbolj zanimajo lesni izdelki.

Na včerajšnji seji odbora za gospodarstvo Izvršnega sveta Vojvodine so ugotovili, da so kmetijska posestva dosegla letos velike uspehe, zlasti v pridelovanju sortnih semen. Samo hibridne koruze so gojila posestva na 2000 ha izmed skupno 3000 ha. Poudarili so tudi, da je večina kmetijskih posestev omejila število kmetijskih rastlin in se usmerila na specializacijo pridelovanja

Tri dni v steni nad Tamarjem

Hrvatska alpinista Hanzer in Verša rešena s severne stene Travnika Kako je potekalo reševanje

Planica, 4. sept. — (Po telefonu) — Iz planinskega doma Tamar v Planici sta se v ponedeljek ob pol petih zjutraj napotila na plezalno turo hrvatska alpinista Ervin Hanzer iz Zagreba in Silvie Verša iz Reke, ne da bi oskrbnico planinskega doma obvestila o svojih namerah. Dejala sta samo to, da se bosta vrnila pozno zvečer.

Kakor so pozneje povedali prijatelji, sta ta dva alpinista stopila v zajedo Travnika (2368 m). Ta njun vzpon pa bi bil, če bi uspel, prva ponovitev te približno 700 m dolge smeri, ki je ocenjena s stopnjo V, in na nekaterih mestih celo s VI. stopnjo.

Sredi popoldneva pa je v planškem kotu začelo deževati, gore nad dolino Tamarja pa je pobelil sneg. Hanzer in Verša se nista vrnila niti zvečer, niti v torek do poldne do 11. ure, ko je oskrbnica planinskega doma v Tamarju obvestila postajo gorske reševalne službe na Vršču, saj je bila zaradi dvodnevne deževja in

potem vrnila na Vršču in nato v Tamar, Jeseničana Uroš Zupančič in Ciril Praček pa sta plezala Vršču in Hanzerju naproti. Kasneje okrog 12. ure sta ta dva reševalca sporočila, da hrvatska alpinista kličeta na pomoč, ker se jima je zadržila vrva in ne moreta nikamor. Jeseniški reševalci so takoj odšli na pomoč in sicer najprej Jeglič, Kunaver, Mahkota in Šhara, kasneje pa še ostali reševalci, ki so medtem prispeli z Vršču. Ob pol treh popoldne sta Zupančič in Praček napovedali sporočila, da sta alpinista že navezala na svoje vrvi in da sta oba nepoškodovana.

Tako torej sta bila Hanzer in Verša po treh dneh »ječe« in dveh bivakih naposled rešena. Skupaj z reševalci sta prispela v koč v Tamar okrog pol seste ure. Razen manjših odrgnin in premrženosti nista utrpela nobenih drugih poškodb. G.

SPOROČILO DRŽAVNEGA SEKRETARIATA ZA ZUNANJE ZADEVE

o dvojnih državljanih

Gre za državljane FLRJ in ZSSR, da se izrečejo za državljanstvo ene ali druge države

BEograd, 4. sept. (Tanjug). — V Državnem sekretariatu za zunanje zadeve so danes objavili naslednje sporočilo o podaljšanju veljavnosti dogovora o dvojnih državljanih, ki je bil sklenjen med vlada FLRJ in ZSSR.

»Z izmenjavo ratifikacijskih listin med vlada FLRJ in ZSSR je začel veljati 31. julija 1955 dogovor o ureditvi vprašanj v zvezi z ljudmi, ki imajo dvojno državljanstvo.

Ta konvencija je dala možnost vsem tistim, ki jih pogodbeni stranki štejeta za svoje državljane, da se izrečejo za državljanstvo ene ali druge države. Rok za izjavo je trajal leto dni in je potekel 31. julija l. leta.

Da bi se vsi prizadeli, ki so zaradi neobveščeniosti ali iz drugih vzrokov zamudili rok, lahko izrekli v skladu s to konvencijo, sta se vidi FLRJ in ZSSR sporazumeli, da se rok za prijave, ki je omejen v 2. členu konvencije, podaljša še za leto dni, se pravi, do 31. julija 1956. Prizadeti lah-

ko do omenjenega roka podajo ustrezne izjave glede svojega državljanstva.

Dvojni državljanji, ki imajo stalno bivališče na ozemlju FLRJ, pa bi se lahko obrnili državljanstvo ZSSR, naj pošljejo izjavo sovjetskemu veleposlanstvu v Beogradu. Tisti dvojni državljani, ki stalno bivajo v Sovjetski zvezi, pa bi radi obdržali državljanstvo FLRJ, naj to sporočijo jugoslovanskemu veleposlanstvu v Moskvi.

Izjave glede državljanstva naj dajo vsi ljudje, ki so stari nad 18 let, če so poročeni, pa tudi mlajši. Mladolentniki, ki so stari 16 let, lahko s posebnimi izjavami obdržijo državljanstvo druge pogodbenice, če ne želijo obrniti državljanstva, za katero so se izrekli njihovih starši.

Nerešeno vprašanje

Svetovni tisk še nadalje analizira najnovejše poteze arabske in ameriške diplomacije na Srednjem vzhodu, pa tudi nekateri novi elementi v razvoju Severne Afrike so vzbudili pozornost svetovne javnosti.

Maroko se pripravja na to, da združi pod eno streho vse maroške Arabe in Berbere. Francija je sprožila v Južni Ameriki in Aziji veliko diplomatsko akcijo za svojo tezo o alžirskem vprašanju. Tunizija je zapletila, da se bo priključila Združenim narodom, če bodo francoski vojniki še naprej vdrali na ozemlje in tako kršili tuniško suverenost.

Na videz med vsemi temi potezami in protipotezami ni dosti skupnega in vendar ni težko zažeti, da gre za odlično in nikomur prikrito borbo med francosko in arabsko diplomacijo. Francoska vlada je sicer priznala neodvisnost Tunizije in Maroka, vendar tretina iz dveh držav še vedno kot nekakšen protektorat. Francija vzdržuje v Tuniziji in Maroku še velike vojaške sile. Še več, tuniška in maroška da izkoristi za svoje operacije proti alžirskim upornikom. Francija utemeljuje to interkontinentalno s tem, da dobivajo alžirski uporniki pomoč iz Egipta in da gre od tod orožje prek Libije in južne Tunizije v Alžir.

Za Francijo je torej neodvisnost Tunizije in Maroka prej nekaj formalnega kot pa dejanskega. Očito je, da smatra obe ti dve državi še vedno kot nekakšno operacijsko področje proti alžirskim upornikom. Vse francoske poteze v Severni Afriki, vse misije, ki sedaj potujejo po svetu, vse razprave v Parizu si lahko razlagamo kot en sam velikopotezen poskus, da se za vsako ceno reši Alžir.

Zato je bila ena misija v Južno Ameriko, druga pa v Azijo, zato je prišlo v San Sebastianu do sestanka med francoskimi in španskimi predstavniki. Na prvi pogled je šlo za to, da Francija in Španija vskladiata svojo politiko in svoje stališče glede Maroka, v zadnji instanci, torej v bistvu, pa so Francozi mislili samo na Alžir.

To je sedaj tisto veliko vprašanje,

v katerem se bo morala Francija le odločiti. Nič ne zanika in zmanjšuje dejstva, da je Francija pristala na neodvisnost — pravzaprav je bila k temu bolj ali manj prisiljena — Vietnam, Laos, Kambodža, Tunizija in Maroko, vendar pa se s tem še ne more opravičiti ne pred lastnim narodom, ne pred zgodovino in človeštvom, da je storila vse in da naprej ne more in ne sme.

Niče seveda ne zanika, da ni alžirsko vprašanje veliko bolj zapleteno in razbujeno, kot je bilo na primer tuniško vprašanje. Francozi so v Alžirju investirali ogromno kapitala in poskrbeli predvsem za tehnični razvoj dežele. Nedvomno je, da so bile te investicije tudi v interesu domačega prebivalstva, vendar pa so jih v prvi vrsti narekovali interesi francoskega življa.

Francija je po vojni storila nekaj silno težkih, usodnih in lahko bi rekli tudi zgodovinsko nujnih potez. Umaknila se je iz vse Indokine, pristala je na oboževanje Zahodne Nemčije, dalje je sklenila z bonnsko vlado sporazum o postopni priključitvi Posarja Nemčiji, pristopila je celo k zahodnoevropski zvezi, v kateri ima Nemčija vse večjo besedo, pred letom in pol pa je priznala neodvisnost Tunizije in Maroka.

Vse to je pravzaprav storila prej v interesu svetovnega miru kot pa v svojem lastnem interesu. In vendar sedaj v alžirskem vprašanju ne najde prave rešitve. Francoska vlada razvija veliko diplomatsko ofenzivo, v Alžirju samem nadaljuje operacije proti upornikom, hkrati pa pripravljajo v Parizu nov politični statut. Francija je torej angažirana kar na treh »frontah«.

Jasno je zato, da Tunija in Maroko ne moreta uživati pravega mira, dokler bo ves francoski vojaški, diplomatski in finančni aparat osredotočen na to, da ostane v Alžirju vse pri starem. Prav sedaj si Francija še posebno prizadeva dokazati, da je popoln gospodar v Alžirju. Ali ni to zapiranje očel pred resnico? Ali ne pravi že naš pregovor: ne odlašaj na jutri... M. O.

Pineau v Ekvadorju

Quito, 4. sept. (AFP). Francoski zunanji minister Christian Pineau, ki potuje po deželah Južne Amerike, je sinoči prispel v glavno mesto Ekvadorja Quito. Sestal se je z ekvadorskim zunanjim ministrom Zahumbidom, potem pa tudi s predsednikom republike Enriquezom. To je zadnja dežela, ki jo je Pineau obiskal na svojem potovanju.

Wheeler spet v Kairu

Kairo, 4. sept. (Reuter). Posebni predstavnik OZN general Wheeler, ki je prispel v Egipt, da bi se razgovarjal o plačilu stroškov za očiščevalna dela na Sueškem prekopu, je danes izjavil, da egiptovska uprava »izvrstno upravlja« vodno pot. Wheeler se je mudil en dan v Ismailiji in imel razgovore z direktorjem egiptovske uprave Sueškega prekopa.

ZASEDANJE RAZOROŽITVENEGA ODBORA V LONDONU

Zorin zavrača

zahodni načrt, češ da ne vsebuje nič novega

London, 4. sept. (Reuter). Sovjetski delegat v ožjem razorožitvenem odboru OZN Zorin je danes na seji odbora izjavil, da načrt zahodnih dežel o razorožitvi, ki so ga predložile 29. avgusta, ne vsebuje ničesar novega.

Zorinov govor na današnji seji je trajal 20 minut. Kritiziral je

Iz te moke ne bo kruha

Vodji zahodnonemške in sovjetske delegacije na pogajanjih v Moskvi sta izmenjala pismi, v katerih vsak po svoje gledata na vprašanje repatriacije, ki je, kakor kaže, temeljni kamen za trajnejši sporazum med obema deželama

Moskva, 4. sept. (Tanjug). Danes je bilo objavljeno besedilo pisma, ki sta ju izmenjala vodja zahodnonemške delegacije na pogajanjih v Moskvi veleposlanik Lahr in vodja sovjetske delegacije Semjonov.

Lahrovo pismo izraža nezadovoljstvo sprico izjave sovjetske delegacije, da je obravnavanje vprašanja tako imenovane repatriacije končano in da so to točko odstavili z dnevnega reda. Lahr opozarja na protislovje med to izjavo in prej določenim dnevnim redom pogajanj, kakor tudi vsebino pisma ministrskega predsednika Bulganina z dne 5. februarja 1957 ter vsebino not, ki sta jih izmenjali sovjetska in zahodnonemška vlada pred začetkom pogajanj. Lahr predlaga, naj sovjetska delegacija znova groudči svoje stališče v tem vprašanju in naj bi zato začasno prekinili razgovore.

V pismu Semjonova je ponovno rečeno, da živijo v Sovjetski zvezi nemški državljani, ki so vključeni v gospodarstvo, in da imajo možnost oditi v Zvezno republiko Nemčijo ali v DR Nemčijo, če želijo. Kar se tiče ljudi nemške narodnosti, ki so sovjetski državljani, je v pismu rečeno, da skuša igrati nemška delegacija vlogo strani, ki si prilaska pravico do sovjetskih državljanov.

Razumljivo je, je rečeno dalje v pismu Semjonova, da sovjetska delegacija ni začela in ne more začeti pogajanj z delegacijo Zvezne republike Nemčije o podobnih vprašanjih, ki se tičejo sovjetskih državljanov, ker so ta vprašanja izključno notranja zadeva Sovjetske zveze.

Glede sklicevanja na poslanico predsednika ministrskega sveta Sovjetske zveze nemškemu kanclerju z dne 5. februarja letos in na note sovjetske vlade še pred začetkom pogajanj pravi

član kabineta, Randolph Churchill je omenil v »Daily Express« kot možna kandidata lorda Hailshama in Heathcoata Amorca, vendar daje prednost Hailshamu, dosedanjemu ministru za prosveto, ki bi postal čuvar državne pečata, da bi se potem lahko posvetil izključno stranki. V tem primeru bi voditelja Spodnje zbornice Butlerja oprostili te dolžnosti.

Tudi laburistični »Daily Herald« meni, da bodo zaradi pravic na volitve preosnovati vlada, vendar pa se njena politika ne bo spremenila. List poudarja, da je lord Hailsham, ki naj bi zamenjal dosedanega predsednika stranke Oliverja Poola, hud kritik tradeunionov.

»Za red in miru
Gimnazijsko ravnateljstvo v Little Rocku ne mara sprejeti črnih dijakov
Little Rock (Arkansas), 4. sept. (Reuter). — V skladu z lanskim sklepom vrhovnega sodišča ZDA o odpravi rasnega razlikovanja v šolah je okrogno sodišče porvalo gimnazijsko ravnateljstvo, naj sprejme devet črnih učencev, ki se želijo vpisati v to gimnazijo. Guverner Phobus pa je v nasprotju z odločkom okrogne sodišča ukazal policiji, naj zastraži gimnazijsko poslopje, da bo »red in mir«.

Na vprašanje novinarjev, ali je izdal ta ukrep z namenom, da bi preprečil interakcijo v šolah, je Phobus odgovoril: »To bi moglo biti točno. Odlučitev sem prepustil poveljnikom narodne straže. Dodam naj še, da so zadnje čase črni pokupili mnogo več samokresov in nožev kot sicer.«

Spričo takega guvernerjevega stališča je gimnazijsko ravnateljstvo v Little Rocku zagrozilo črncem, »naj ne skušajo vpisati otrok v gimnazijo niti v katero koli drugo šolo za belce.«

Macmillan namerava

še pred oktobrom preosnovati britansko vlado

London, 4. sept. (Tanjug). Kakor piše londonski tisk, namerava predsednik Macmillan preosnovati vlado še pred letnim kongresom konservativne stranke, ki bo oktobra. Reorganizacijo vlade pripravljajo tako glede notranjih sprememb v stranki kakor tudi zaradi priprav na morebitne parlamentarne volitve.

Predsednik Macmillan je prejšnji teden obvestil britansko kraljico o svojem namenu. Čeprav morda še dve leti ne bo volitve, menijo konservativni voditelji, da se bo treba pripraviti nanje, ker je sedanji parlament že v drugi polovici svojega zakonodajnega obdobja, spričo podražitev življenjskih stroškov in zaradi inflacije pa se javnost nagiba k laburistom.

Londonski politični krogi menijo, da si bo predsednik Macmillan glede na sorazmerno miren zunanji politični položaj prizadeval poiskati novega predsednika stranke, ki bo hkrati tudi

član kabineta. Randolph Churchill je omenil v »Daily Express« kot možna kandidata lorda Hailshama in Heathcoata Amorca, vendar daje prednost Hailshamu, dosedanjemu ministru za prosveto, ki bi postal čuvar državne pečata, da bi se potem lahko posvetil izključno stranki. V tem primeru bi voditelja Spodnje zbornice Butlerja oprostili te dolžnosti.

Tudi laburistični »Daily Herald« meni, da bodo zaradi pravic na volitve preosnovati vlada, vendar pa se njena politika ne bo spremenila. List poudarja, da je lord Hailsham, ki naj bi zamenjal dosedanega predsednika stranke Oliverja Poola, hud kritik tradeunionov.

»Za red in miru
Gimnazijsko ravnateljstvo v Little Rocku ne mara sprejeti črnih dijakov
Little Rock (Arkansas), 4. sept. (Reuter). — V skladu z lanskim sklepom vrhovnega sodišča ZDA o odpravi rasnega razlikovanja v šolah je okrogno sodišče porvalo gimnazijsko ravnateljstvo, naj sprejme devet črnih učencev, ki se želijo vpisati v to gimnazijo. Guverner Phobus pa je v nasprotju z odločkom okrogne sodišča ukazal policiji, naj zastraži gimnazijsko poslopje, da bo »red in mir«.

Na vprašanje novinarjev, ali je izdal ta ukrep z namenom, da bi preprečil interakcijo v šolah, je Phobus odgovoril: »To bi moglo biti točno. Odlučitev sem prepustil poveljnikom narodne straže. Dodam naj še, da so zadnje čase črni pokupili mnogo več samokresov in nožev kot sicer.«

Spričo takega guvernerjevega stališča je gimnazijsko ravnateljstvo v Little Rocku zagrozilo črncem, »naj ne skušajo vpisati otrok v gimnazijo niti v katero koli drugo šolo za belce.«

Splošna fronta protestov

in zahteve po večjih plačah bodo privedle francosko vlado v zelo kočljiv položaj že na prvih sejah poslanske zbornice po parlamentarnih počitnicah

Pariz, 4. sept. (Tanjug). Vsa združenja francoskih delodajalcev so danes ostro obsodila vladni program »ekonomskega ozdravljenja dežele« in zato se je zdaj vlada Bourges-Maunouryja znašla pred največjimi težavami na socialnem torišču, odkar ji je skupščina 12. junija izglasovala investituro.

Delavski sindikati so se namreč že pred 14 dnevi uprli povečanju cen ob nespremenjenih delavskih mezdah, industrijci, trgovci in kmetovalci pa so danes ocenili najnovejšo blokado in takse na blago tako, kot da so s tem velike stroške državne administracije naprtili privatnim družbam. Politični krogi zato sodijo, da bo ta »splošna fronta« protestov na eni in zahteva po večjih plačah na drugi strani privedla vlado v zelo kočljiv položaj že na prvih sejah parlamenta po letnih počitnicah.

Predsednik vlade je sinoči pozval voditelje združenj kmetijskih proizvajalcev, naj opustijo zahteve po svobodnih cenah, vendar je ta organizacija že davi na svojem izrednem kongresu zavrnila »celotno nesmiselno vladno politiko v kmetijstvu«. Predstavniki 32 združenj kmetovalcev, ki sodelujejo na tem kongresu, so pozvali, naj sklepajo o praktičnih nasprotnih ukrepih proti vladnim ukrepom o obdavčenju in blokadi cen 15 kmetijskih pridelkov. Kmetovalci s francoskega juga so objavili, da bodo že z nedeljo ustavili vse dobave žita, vina in mleka trgovski mreži v mestih.

Federacija velikih delodajalcev v industriji, katere predsednik je sprva podprl načrt ministra Gaillarda o blokadi cen, pa je objavila, da nikakor ne bo privolila v to, da bi poslovala z manjšo rentabilnostjo kot običajno. Vlada je namreč blokirala cene industrijskih izdelkov, kakršne so bile v veljavi 31. julija, toda po devalvaciji franka so medtem za 5 do 10% povečali cene mnogih surovin, ki jih Francija v največjem obsegu uvaža iz tujine.

Temu protestu velikih delodajalcev so se pridružila tudi združenja malih in srednjih podjetij kot tudi federacija trgovcev ter napovedala vojno vladnim reformam.

Predsedstvo poslanske zbornice je danes sprejelo 20 poslanskih interpelacij o vladni ekonomski politiki v celoti. Predstavniki komunistične parlamentarne skupine Waldeck Rochet je pozval ministrskega predsednika Maunouryja, naj nujno revidira svojo kmetijsko politiko, generalna konfederacija dela in katoliški sindikati pa so se že lotili priprav za organizacijo velikih stavk v industriji, vsem ko so poslanci Kmečke stranke ponovili svoje zahteve, naj se parlament sestane na izredni seji in prouči položaj v kmetijstvu.

Kakor poudarjajo, si bo vlada po najnovejšem pozivu predsednika Maunouryja na »kolektivne žrtve, da bi uredili stanje v državnih financah«, odslej še bolj prizadevala, da bi potolažila delodajalce in sindikate.

Parlamentarna skupina komunistov je nocoj zahtevala, naj bi se

ono, ki jo je bil nakazal med nedavnim razgovorom z voditeljem socialdemokratske stranke Saragatom. Nenni pravi, da je treba v vsakdanjih akcijah zbliževati obe socialistični stranki, zaradi bližnjih splošnih volitev pa zavzeti skupno socialistično stališče. Po njegovem mnenju je vodstvo socialistične stranke že mnogo storilo v ta namen.

»Če bo socialdemokratska stranka na svojem bližnjem kongresu pod vplivom levega krila oblikovala pravilno politično stališče ter si izbrala vodstvo, ki se bo zavzemalo za cilje in metode socialistične enotnosti.« je rečeno na koncu Nennijevega pisma, »pot do združitve ne bo več težka. Nasprotno, lahko bomo re-

števnikov na 119. letni konferenci britanskega združenja za napredek znanosti. Britanski ministrski svet je okoli 1900, ostalih 3000 pa je prišlo iz raznih krajev sveta. Zasedanje bo trajalo teden dni.

NA DAN DELA
626 SMRTNIH NESREČ
New York, 4. sept. (AFP). Med tridnevnim delopustom ob proslavi »Dneva dela« v ZDA se je na ameriških avtomobilskih cestah ponesrečilo 443 ljudi. Razen tega je v istem času utonilo 97 ljudi, medtem ko se je v raznih drugih nesrečah smrtno ponesrečilo nadaljnjih 84 ljudi, tako da je skupno 626 mrtvih.

KITAJSKA
HARBINU GROZI POPLAVA
Peking, 4. sept. (Nova Kitajska). Nad 170.000 ljudi že deset dni nenehno gradi pri mestu Harbinu v Severni Mandžuriji nasip, da bi preprečil poplave reke Sungari, ki je tako narasla, da je mesto Harbin 3 metre pod vodno gladino te reke. Za sedaj voda še ni vdrla v mesto.

JAPONSKA
LETALSKI PROMET
ČEZ TEČAJ V EVROPO
Tokio, 4. sept. (Reuter). Japonska in Nizozemska bosta revidirali sporazum o letalskem prometu. Na podlagi tega sporazuma bo Nizozemska pomagala Japoncem, da bo uvedla letalski promet s Severno Evropo prek Severnega tečaja.

Pella ni poročal

o zunanji politiki, kakor je bilo napovedano

Rim, 4. sept. (Tanjug). — Na sinočnjem sestanku italijanske vlade zunanji minister Pella ni poročal o zunanji politiki, kot je bilo napovedano. Po seji vlade se je Pella omejil samo na izjavo, da bo to poročilo predložil po obisku predsednika republike Gronchija v Iranu, kamor ga bo spremljal tudi on.

Pred sejo je imel predsednik Gronchij s predsednikom vlade Zolijem daljši sestanek, nato pa se je sestal tudi s Pello. Kakor menijo, so se razgovarjali o bližnjem obisku Gronchija v Iranu, kamor potuje 7. septembra. Odgovorena je bila tudi tiskovna konferenca, ki naj bi jo imel Pella jutri.

Te odgovoditve so presenetile politične kroge, ki so pričakovali, da bo Pella po nedavnih izjavi

Sovjetska nota zahodnim državam

Moskva, 4. sept. (Reuter). Diplomatski krogi v Moskvi pravijo, da je sovjetska vlada izročila Veliki Britaniji, Franciji in ZDA note v zvezi z vprašanji Bližnjega vzhoda.

MNENJE TAJNIKA SOCIALISTIČNE STRANKE ITALIJE PETRA NENIJA

Pot do združitve ne bo več težka

če bo socialdemokratska stranka na bližnjem kongresu izbrala vodstvo, ki se bo zavzemalo za cilje in metode socialistične enotnosti

Rim, 4. sept. (Ansa). V pismu socialnemu demokratu Mondolfu, ki ga je objavil list »Critica sociale«, je tajnik socialistične stranke Pietro Nenni razložil stališče svoje stranke do problema združitve italijanskih socialističnih skupin. Nenni je v svojem pismu ugotovil, da obstoje zdej vsi objektivni pogoji za združitve socialistov.

Eden teh pogojev je po Nenni jevemu mnenju dejstvo, da so socialisti in socialni demokrati enotni v opozicijskem stališču do vlade, čeprav trenutno zagovarjajo različna stališča. Sekretar italijanske socialistične stranke meni, da je pot, ki pelje k združitvi socialistov, istovetna z

Stavka prometnih uslužbencev v Rimu

Rim, 4. sept. (Tanjug). Uslužbeni rimskih prometnih podjetij so sklenili, da bodo danes znova začeli stavkati, ker predstavniki podjetij niso sprejeli njihovih zahtev, naj bi jim skrajšali delovni čas in povečali dodatne mezde. Sindikati so sklenili, da bodo organizirali občasne stavke po štiri ure na dan, vse dokler ne bodo sprejeli njihovih zahtev.

Kaznovani španski študenti

Madrid, 4. sept. (Reuter). Po sklepu ministrstva za prosveto so kaznovali 50 študentov, ki so leto februarja sodelovali pri neredih na fakultetah in v mestu. Nekaterim študentom so prepovedali študij za tri leta, štiriindvajset slušateljev pa je dobilo opomine.

Arabska liga bo podprla

zahteve, naj pridejo vprašanja Omana in jemenskih obtožb proti Britaniji pred Generalno skupščino OZN

Kairo, 4. sept. (Reuter). Po tridnevnem zasedanju je danes v Kairu zaključil delo politični odbor Arabske lige. Sklenili so, da bodo podprli zahteve omanskega imama in Jemena, naj pridejo vprašanja Omana in jemenskih obtožb v zvezi z napadi britanskih enot na nekatera jemenska mesta na dnevni red Generalne skupščine Združenih narodov.

Na včerajšnjem sestanku je politični odbor Arabske lige poslušal poročilo stalnega zastopnika omanskega imama v Kairu o dogodkih, ki so se v minulem mesecu zvrstili v njegovi deželi. Tudi jemenski zastopnik je razložil odbor obtožbe njegove dežele proti Veliki Britaniji.

Henderson: Večja pomoč sosedom — odgovor na dogodke v Siriji

Washington, 4. sept. (Reuter). Kakor pravijo uradni krogi, se posebni predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva Loy Henderson, ki se danes vrača z Bližnjega vzhoda v Washington, zavzema za večjo pomoč sirskega sosedom, zlasti pa Jordaniji. Po Hendersonovemu mnenju bi moralo biti povečanje pomoči prvi in neposredni odgovor na »prosovjetski razvoj« v Siriji.

Zastopnik Arabske lige Belama je izjavil, da je politični odbor soglasno podaljšal dosedanje generalnemu sekretarju Arabske lige Hasuni mandat za nadaljnjih 5 let. Članice Arabske lige so: Egipt, Sirija, Jordanija, Irak, Saudska Arabija, Libija, Jemen, Sudan in Libanon.

Pred sejo je imel predsednik Gronchij s predsednikom vlade Zolijem daljši sestanek, nato pa se je sestal tudi s Pello. Kakor menijo, so se razgovarjali o bližnjem obisku Gronchija v Iranu, kamor potuje 7. septembra. Odgovorena je bila tudi tiskovna konferenca, ki naj bi jo imel Pella jutri.

Te odgovoditve so presenetile politične kroge, ki so pričakovali, da bo Pella po nedavnih izjavi

VINSKA OLIMPIADA

V LJUBLJANI TOČIJO VINO IZ KLETI VSEGA SVETA

V LJUBLJANI ŽE VES TEDEN DIŠI PO VINU. PA NE MORDA PO ENEM SAMEM. Z VSEGA SVETA SO JIH POSLALI IN VES TEDEN SO JIH OCENJEVALI STROKOVNJAKI IZ NAJZNAMENITEJSIH VINORODNIH PREDLOV.

SVETOVNA PRIREDITEV

V Ljubljani so odprli vinski sejem. Na razstave prihaja vedno vse polno ljudi. Vendar ne moremo samo novinarsko zapisati, da se je otvoritve udeležila velika množica ljudi. Prišli so de-jansko od vsepovsod. Z vseh kontinentov in iz vseh naših republik. Če se še natančneje izrazimo, je prisostvovalo otvoritvi razstave res vse, kar je v svetu

takega, da se za vino zanima in na vina spozna. Od domačih pa je bilo na razstavi vse polno ljudi od najvišjih predstavnikov političnega življenja do neposrednih proizvajalcev renomiranih slovenskih in jugoslovanskih vin.

Morda še nekoliko podcenjujejo ljubljanski vinski sejem, je bilo slišati. Tuji so mu dali vse priznanje, tuji so navdušeni nad prireditvijo in nad kvaliteto vzorcev. Domače je za domače le še vedno domače.

TOČA ZLATIH KOLAJN

Dvajset držav razstavlja blizu tisoč vzorcev. Samo zlatih medalj je prejelo okrog sto vinskih vzorcev. Jugoslavija od tega 33. Tudi srebrnih kolajn so dobila jugoslovanska vina največ (165). Strokovnjaki-degusteri so bili navdušeni. Pridelovalci pa morda še bolj. Dejstvo je, da je tretji vinski sejem v Ljubljani presegel vsa pričakovanja, kot temu pravimo. Tuji so se začeli pripravljati na letošnje prireditve že mnogo prej, kot so prejeli vabila iniciativnega odbora. Poslali so dejansko tudi najboljše, kar so pridelali. Zato ni čudno, če so zlate kolajne kar deževale.

Z ENO SAMO SLADKO KAPLJICO...

Pregovor pravi, da z eno samo sladko kapljico ujameš več muh kot s sodom kisa. Ta pregovor so omenjali tudi takoj po otvoritvi, saj je vse zašumelo po stojnicah, kjer so bila razstavljena vina iz raznih krajev. Brhka dekleta v narodnih nošah so bila kar v zadregi.

»Dajte mi najboljše. Nekaj sladkega.«

»Ne vem, katero je sladko, saj ga nisem pokušala. Ne pijem.« In gostje so si morali izmenjivati izkušnje kar sami.

»V Francijo, fantje, tam točijo kapljico, da ti kar sline tečejo.«

»Samos! Pa tako malo. Saj to ni da bi govoril!«

Točajka se ne pusti prepričati. Tu ne pijemo, tu le pokušavamo.

»Samosa ni več, nekaj ga hranijo za jutri. To ni prav, otvoritev je danes.«

In tako so točili Samos, Gafarero, Malago in še druge take specialitete, ki so jih našli ob različnih stojnicah različni pokuševalci.

Za njimi so šli taki, ki se na vina razumejo. V tem primeru točajki ni bilo nerodno.

»Dajte mi številko in to in.« Točajka je takoj postregla. Pokušali so, izmenjavali mnenje in se mirno poslovlili.

Med prvimi pokuševalci je bilo mnogo tužcev. Ti so si našli svojo stojnico med tistimi, kjer razstavlja razna podjetja iz komercialnih razlogov. Tu je šlo vse bolj resno in poslovno.

PRVI NAVAL JE MIMO, SEJEM JE ODPRT

Dobro uro je trajalo, da so si tudi najbolj vneti obiskovalci ogledali razstavo in pokušili tistih nekaj vzorcev. Najbolj vneti so se preselili k stojnici Slovenija-vino ali VINO-KOPER. Tudi ljubljanska vina in stojnica Mariborske vinarke zadruge so privlačila marsikatero obiskovalca. Najbolj vneti so se preselili pa kar v restavracijo Gospodarskega razstavišča in tam »strokovno« obravnavali pokušajo.

Začeli so prihajati prvi obiskovalci in nekam plašno zri v stojnice. Toliko bogastva je na njih razstavljenega, da človek res ne ve, po katerem vinu bi najprej segel. Prihajajo vedno novi in vedno več jih je. Zakaj si človek ne bi privoščil kozarec pristnega? Za pokušajo in za potrebo. Morda bo kdaj celo prekorajlo potrebo. To tudi nič ne de. Užitek je pa le.

PRIREDITEV, KATERE POMENA SE NE ZAVEDAMO

Gostje odhajajo. Vsak nosi s seboj vtise in okuse. Resni obiskovalci so dobro razpoloženi, ne zaradi zavžite kapljice. Veselje ima morda globlji vzrok. Lepo se zdi človeku, če vidi nekaj velikega in pomembnega. Nekaj takega, kot je zdaj v Ljubljani. Ves vinski svet je zbran, z vseh vetrov so prišli ljudje, ki se razumejo na vina. Važno je tudi, da naše domače vino cenijo. V tem je tudi ves smisel te lepe prireditve.

»Premalo se zavedamo važnosti take prireditve,« izjavljajo gostje. Naša vina so tretjič v treh letih prišla v javnost ob drugih svetovno priznanih vinih. In naša vina so se dostojno predstavila domačim in tujim obiskovalcem. To je za vse naše pridelovalce žlahtne kapljice ne samo priznanje, pač pa nova spodbuda za vse boljše in sistematično delo, za nove in večje uspehe v vinogradništvu, da bi bila naša vina ne samo enakovredna najboljšim na svetu, pač pa da bi bil ves naš pridelek dober. M. St.

Prijazen nasmeš in pristno vino - vabilo je preveč mikavno...

NABAVA MODERNE OPREME ZA GOSTINSTVO

Uvozili bomo različne kuhinjske stroje in druge naprave v vrednosti skoraj 4 milijone obračunskih dolarjev - Kupljeni stroji že prihajajo v Jugoslavijo

Letos in v prihodnjih dveh letih bo naše gostinstvo nabavilo moderno opremo v vrednosti skoraj 3 milijone obračunskih dolarjev. Kako važna je nabava te opreme, je najbolj razvidno iz podatkov o sedanji opremljenosti naših gostinskih podjetij: celo na Hrvaškem, kjer so večinoma boljši hoteli, mnogi izmed njih nimajo najosnovnejših naprav, pogosto tudi ne hladilnika, da ne govorimo o univerzalnih kuhinjskih strojih ali o čem drugem. Pomanjkanje moderne opreme je eno izmed vprašanj, s katerim se tudi gostinci sami najpogosteje ukvarjajo.

Z uvozom se bo to stanje znatno popravilo, čeprav s tem, kakor pravijo v Zvezi gostinskih zbornic, še daleč ne bodo krite vse potrebe. V začetku avgusta se je vrnila s potovanja po Ma-

džarski, CSR, Vzhodni Nemčiji in Poljski komisija, ki je sklenila v teh deželah pogodbe o dobavi aparatov in naprav za skoraj milijon dolarjev. Nekaj pogodb so sklenili tudi s tvrtkami

v Zahodni Nemčiji, Avstriji in Italiji, vtem ko pogajanja o novih pogodbah še trajajo.

Naše gostinstvo bo uvozilo kuhinjske stroje, stroje za pomivanje posode, hladilnike, ogrevane mize, aparate za ekspresno pripravo kave in čaja, kavine mlince, stroje za izdelovanje sladole, porcelansko posodo, jedilni pribor in drugo. V CSR je pri tvrtki »Motokov« nabavilo tudi 60 vozil z zaprtro karoserijo za prevoz živil.

Blago, naročeno pri zahodnoevropskih tvrtkah, že prihaja, medtem ko bomo blago iz Madžarske, CSR in Vzhodne Nemčije začeli dobivati že letos, večidel pa prihodnje leto.

Gostinci pa skušajo z razpoložljivimi sredstvi tudi pri nas zagotoviti morebitno proizvodno opremo, ki zdaj še ni donosna. Pogajanja z domačimi podjetji, ki se za to zanimajo, so se že začela. Tako bo zagrebški »Goran« v povezavi z neko nemško tvrtko proizvajalci ogrevane mize, štedilnike in električne rešetke za peko, iz svojega deviznega kontingenta pa bo dala Zveza gostinskih zbornic podjetju določen znesek za uvoz posameznih delov, ki jih sama ne more izdelati. Podobna pogajanja o proizvodnji avtomatov za glasbo (ki so prav tako na uvoznem seznamu gostincev) so se začela s tovarno »Nikola Tesla« iz Beograda. Za to se zanima tudi tovarna »Rudi Čajavec« iz Banje Luke. Tudi tovarna »Tito« iz Vogošća pri Sarajevu se zanima za proizvodnjo gostinske opreme. S. T.

Marsikateri je bil izbirčen, zato je morala točajka visoko na polje

Zabeleženo

Čemu ta senca na našem turizmu?

Delovni človek, ki se odloči preživeti svoj letni dopust na sončnem Jadranu in ki mora v ta namen več mesecev temeljito varčevati, ne more niti slutiti, kakšne težave ga čakajo na poti. Ko pride jutraj z železniške postaje na Reki do pisarne Jadranske linijske plovilnice, že čaka pred postojem mnogo ljudi. Za pred vrati pisarne nastane pričevanje. Potniki čakajo na ladijske vozne liste. Ob 6. uri odprejo pisarno. Vozne listke prične prodajati le ena blagajničarka, a potnikov, ki hočejo odgovoriti z ladjami še čez pol ali eno uro, je več sto. Nastane silno pričevanje. Slabotnejši morajo odstojiti mesta močnejšim. Do otrok in žensk je zelo malo obzira. Potniki so nervozni, ker se boje, da jim bo odšla ladjica, a ena sama ali pa 2 blagajničarki pri najboljši volji ne moreta hitro odpraviti tako velikega števila potnikov. Borba za vozni listek traja lahko tudi dve uri, ladjica pa gre med tem časom svojo pot. In pravilo, da se dogaja to iz meseca v mesec in iz leta v leto.

Ne moremo razumeti, da ima Jadranska linijska plovilnica takšen nemogoč odnos do potnikov. Ti pa se vprašujejo tudi, kaj delajo turistični in drugi organi na Reki, ki ne vidijo potrebe po boljši organizaciji prodaje ladijskih vozniških listov.

Tako pričevanje pa je tam bolj neprijetno za tiste turiste, ki prispejo na Reko z večernimi vlakom in jih ob polnoči naštejejo iz kolodvorske čakalnice, tako da morajo prebiti noč v parku. Letos je bila Jadranska obala polna tužcev. Zani pa lokalni organi niso ukrenili vsega, kar bi bilo treba, da bi bili turisti primerno postreženi, kar velja zlasti za Crkvenico. Tamošnje restavracije so imele vsakekar mnogo premalo srečnega osebja. Natakrali so se sicer zelo trudili, vendar pri najboljši volji niso mogli zadovoljiti gostov. Restavracije so hile večidel brez piva in tudi večkrat brez drugih pijač, ki jih je lahko dobili na našem tržišču. Vino so imeli gostinski obrabi zelo slabe kvalitete.

Na crkveniški plaži je bilo zmerom na tisoče kopalcev. Povsem nerazumljivo je, da tamnosa občina ni organizirala na kopalcih prodaje pijač in sadja. Kako zelo bi bilo ustrežna kopalcem, če bi lahko kupili ne samo na oddaljenem trgu, temveč tudi na samem kopalcišču n. pr. gorzde in drugo sadje, češar imamo vendarle več kot dovolj. Človek je imel vtis, da tujeim niso omogočili, da bi potrošili pri nas denar, ki so ga prinesli na počitnice.

Trgovina v Crkvenici med letošnje turistično sezono ni izpolnila svoje naloge. Desk, na katerih so se sončili kopalci, je bilo mnogo premalo. Je pa to vsakekar nizka investicija, ki je zelo rentabilna in bi se upravi kopalcih splačalo ustrešči kopalcem.

Zaradi pomanjkanja kapacitet so bile pekarne tako v Crkvenici kakor tudi na Rabu za posameznike večidel brez kruha, kar je na tučce slabo vplivalo. Želeti bi bilo, da bi merodajni čimljisti bodoče odpravili razne pomanjkljivosti v našem turizmu. R. P.

Tri nove JAT linije

Spričo naglega večanja števila potnikov bo JAT tudi pozimi redno vzdrževal promet na linijah: Beograd-Zagreb, Beograd-Titograd, Beograd-Skopje in Zagreb-Titograd. Doslej je bila stalna samo linija Beograd-Titograd. S tem bodo povečali število JAT linij na 20, v promet pa bodo dali tudi 6 novih avionov IL-14. Vsi ti ukrepi so pomembni tudi spričo vedno večjega števila službenih potovanj, saj v mesecih izven sezone polovica vseh potnikov potuje službeno. Potovanje z letalom lahko precej prispeva k znižanju števila dnevnic, ki jih ne kaže podcenjevati. Lani je JAT na notranjih linijah prepeljal okoli 70.000 potnikov, letos pa že okrog 100.000. Dobro organizirana služba JAT se odlikuje tudi po stalnih cenah. Medtem ko so se cene na železnici in avtobusih od leta 1952 že večkrat spremenile, so ostale pri JAT vse dosedaj iste.

Pri stojnicah ob brhkih dekletih v narodnih nošah se je vse kar trlo za dobro kapljico

MNENJA - KRITIKA - POLEMIKA

KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE kot množične izobraževalnice kmečke mladine

Spričo velikih investicijskih sredstev, mehanizacije in kmetijske pospeševalne službe iz kmetijskih odborov, okrajnih združenj in kmetijskih združenj se tudi naše kmetijstvo vidno dviga iz svoje zaostalosti. K splošnoemu stremelju za njegovo izboljšanje mnogo prispevajo tudi strokovna podavanja, radijske oddaje, filmi, naš tisk in naše kmetijsko šolstvo. Razen agronomske visoke šole, mariborske srednje kmetijske šole deluje še vrsta eno- in dvoletnih kmetijskih in gospodarskih ter razmeroma gostina mreža kmetijsko-gospodarskih šol.

KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE V SLOVENIJI

Kmetijsko-gospodarske šole skušajo množično zajeti vse kmečko mladino, fante in dekleta iz naših vasi ter okolice mest in industrijskih središč, da bi jim po dovršeni šolski obveznosti nudile nadaljnjo splošno in strokovno izobrazbo, kakor jo uživa vsa ostala mladina, ki se pripravila na svoj poznejši poklic. Po podatkih Sveta za prosveto in kulturo LRS, objavljenih v »Prosvetnem delavcu« z dne 15. novembra 1955 je bilo v Sloveniji v šolskem letu 1950/51 7 šol s 320 učenci v šolskem letu 1952/53 92 šol s 1912 učenci v šolskem letu 1954/55 214 šol s 7350 učenci

V minulem šolskem letu je delovalo v tem okvirju 47 šol s 1671 učenci. Med letom je to število padlo na 1583. Povprečni učni uspeh je 81%. Zaradi naglega porasta števila šol so prisile nekateri oddajene šole v težave, ker ni bilo dovolj strokovnih predavateljev, zato so jih morali nadomeščati nestrokovnjaki. Teoretični pouk je trajal od začetka novembra do konca marca, oziroma junija tam, kjer so šolske leto zaključili po izvršenih praktičnih vajah. Ponekod pa so se te nadaljevale še do septembra. Razen predpisanih predmetov so nekateri šole na pobudo šolskih odborov uvedle še druge predmete, in sicer osnovne pojme iz živinogovadstva, čebelarstva, čmeljarstva in moraine vzgoje. Metoda pouka se je znatno zboljšala, ker so učitelji splošnih in strokovnih predmetov namesto prejšnjih predavanj začeli poučevati v obliki razgovorov z učenci. Vendar pa se opaža, da je pri podajanju nove snovi še premalo socialistične stvarnosti, povezave z življenjem na vasi in oblikovanja naprednega svetovnega nazora.

Pomanjkanje učbenikov in učil znatno znižuje kvaliteto pouka. Strokovne knjige založbe Kmečka knjiga so po mnenju nekaterih predavateljev za te učence pretežko umilive, ker niso dovolj priladne, zato služijo bolj kot priložni predavateljem. Potrebna bi bila tudi učila za strokovna predmete in najpotrebnejše orodje za praktične vaje. Šolski obisk je čisto nereden, vendar še zadovoljiv. Učenci čisto testopajo med šolskim letom ali pred njegovim zaključkom. Pomanjkanje strokovnih učiteljev ovira reden pouk. Manjka tudi učitelje za gospodinjstvo. Zlasti so prizadete šole v oddaljenih krajih. Koder so zaradi praktičnih vaj zaključili pouk šole meseca junija, se mnogi učenci niso prijavili k zaključnemu izpitu. Praktični del pouka so marsikje izvajali skupaj z aktivni mladih združenikov na šolskih vrtovih in na združenih zemljiščih, ponekod pa na državnih posestvih ali na kmetijah zasebnih lastnikov. Povsod pa primanjkuje orodja, ker hkrati nastopa vse število učencev. Nekateri šole nimajo primernih učilnic, zato se zatekajo v zasebne hiše in v nekem primeru celo v gostišče. Uradne knjige niso enotne. Nenotna je tudi ledaja šolskih spričeval. Glede izpiztov so vodstva nekaterih šol mnenja, da so nepotrebni, dokler šolski obisk ne bo obvezen in dokler z dovršitvijo šole ne bo določena poklicna kvalifikacija.

Pri večini šol delujejo šolski odbori, ki se ukvarjajo s problematiko teh šol. Glede inšpekcije, ki so jo delno opravili inšpektorji osnovnih šol na svojih sektorjih, omenja poročilo, da je zaradi njihove zaposlitve z rednim delom ostalo več šol nepregledanah. Treba bo misliti na inšpektorja, ki se bo ukvarjal samo s temi vprašanji. Zanimivi so predlogi za izpopolnitev KGS. Sestaviti je treba primerne učbenike za splošne in strokovne predmete. Zaradi pomanjkanja strokovnega kadra bi bilo primerno urediti večje internatsko urejene tečaje v zimskih mesecih december-februar. Šole je treba opremiti s potrebnimi učili in praktičnim orodjem za praktične vaje. Šolske leto se naj skrbi na 3 zimске mesce, zato pa naj bodo šole triletnice, kjer so ugodni pogoji, je treba pri kmetijskih združenjih opremiti primerne učne prostore z uporabo kino- in diaporojektorji. Administracijo šol je treba poenotiti. Urediti je treba inšpektorsko službo. Vpisovanje novih učencev naj se opravlja vsako drugo leto, ker za dva istočasna letnika marsikje zmanjka učencev.

NADALJNJI RAZVOJ KMETIJSKO-GOSPODARSKIH ŠOL Da so te šole za pospeševanje našega kmetijstva velikega pomena, kaže preostvojni naraščajoči obisk in vsakoletna razširitev njihove mreže. Iz mladega kmečkega rodu hočejo te šole vzgojiti napredne kmetovalce in vzorne kmečke gospodinjce. O sistemu šolskega dela samem bi se dalo reči, da so te šole še preveč tečajniško predavateljske in podvržene poljubnim ravnanjem in ukrepanjem posameznih oseb, zato je čutili premalo resnost in odgovornosti tako pri učencih kakor pri predavateljih samih. Reden zadržek in zaključek pouka z natančno odrejenimi odmori, s točnim prihajanjem učencev in predavateljev k pouku bi vzbudili več resnosti tudi pri učencih. Če že imamo tako lepo organizirano kmetijsko-gospodarsko šolstvo, ga opremimo vsaj s najpotrebnejšim. Res je, da so sedanje uradne knjige izposojene od različnih šol, za naše KGS neprimerne in bo treba začeti nove, ustreznejše.

Predavatelji strokovnih predmetov - prav ti so povzdigli KGS na višjo raven v primerjavi s šolami v predprilski Jugoslaviji - so zaradi svoje kmetijsko pospeševalne službe čisto

zadržani. Vprašajmo se, mar ni tudi njihovo predavanje na šoli kmetijsko pospeševalno? Mar ni škoda, da prihajajo učenci od daleč v šolo, potem pa zaman čakajo na predavatelja, ki si ga tako žele?

Učbeniki so vsakekar potrebni. Toda kakšni? Pouk slovenskega jezika je potreben že zaradi tega, da kmečko mladino navaja k branju in razumevanju strokovnih knjig in časopisov. Izkušnja je pokazala, da mnogi učenci niti kmečkega glasila »Kmečki glas«, ki je poln dobrih nasvetov in koristnih razprav, ne razumejo. Kako naj potem razumejo strokovno, čeprav poljudno pisane učbenike »Kmečke knjige«? Treba jih je na to navajati. Z »Berilom« za vajenske šole tega pač ni moč doseči.

Pri pregledu 6 učbenikov »Kmečke knjige« je treba reči, da so te knjige res pisane v strokovno-tehničen jeziku, vendar pa dovolj poljudno, da bi jih učenci ob razlagi učitelja ali strokovnjaka lahko razumeli.

Marsikak učence si bo te knjige nabavil, ko bo v šoli dobil misel zarje. Za začetek uvajanja teh učbenikov v naše KGS bi bilo potrebno, da jih ima vsaka šola vsakega vsaj po 10 izvodov. Izkušnje nas uče, da kmečka mladina ne nosi rada knjige v šolo ali pa nanje pozabi, ko odhaja z doma. Zato mora biti rezerva v šoli, dokler mladine ne bomo navadili pravilno ceniti knjige.

Ce dajemo velika denarna sredstva za pospeševanje kmetijstva, bi lahko majhen del tega denarja koristno naložili tudi v te namene. Te knjige imajo tudi mnogo gradiva za strokovno računstvo. Z njihovo uvedbo v šole bo prenehalo običajno računanje po osnovnolokah in gimnazijskih računah, ki nimajo nobene zveze s kmetijstvom. Obvezna uvedba učbenikov v KGS bi samo pospešila tempo izobraževanja naše kmečke mladine. O učiteljih, ki poučujejo kateri koli splošnoizobraževalni predmet, je treba reči, da bo njihovo delo na teh šolah uspešno le tedaj, če se bodo v učnici lahko razgovarjali ob stvarih, ki jih zanimajo. Zato morajo poznati vsebino kmetijskih strokovnih knjig ali vsaj navedenih učbenikov. Potrebna bi bila posebna kmetijska čitanka, sestavljena iz odlomkov leposlovnih del, ki obravnavajo kmečko življenje od Jurčiča, Keršnika, Tavčarja do sodobnih pisateljev, to pa zaradi estetske in kulturno-politične vzgoje našega mladega kmečkega pokolenja. Ob zaključnih izpiztih so mnenja različna. Imajo namreč namen, da učenci pregledno ponovno obravnavajo učno snov z ugotavljanjem, kako jo bodo znali praktično uporabljati. Ti izpiti bi morali biti javni. K javnemu izpraševanju bo treba prirediti tudi starše, da se sami pri njih nekaj naučijo, učenci sami bi pa našli ob tej priliki krepko moralno oporo. -nik

Novice

Dobri zgledi vlečejo

Zadružnice iz Bosne bodo obiskale Slovenijo

Skupina 20 predstavnic zadružnic Bosne in Hercegovine bo 11. septembra prišla na 4-dnevno ekskurzijo v Slovenijo. Obiskale bodo razne kraje v naši republiki in si ogledale razne zadružne obrate ter se seznanile z dejavnostjo sekcij žena zadružnic v Sloveniji. Ker so oblike dela zadružnic v obeh republikah različne, bo izmenjava izkušenj nedvomno koristna. K.

Dopolnilna vzgoja vajencev

Upravni odbor Trgovinske zbornice v Celju, je na svoji predzadnji seji med drugim razpravljal tudi o predlogu komisije za vzgojo kadrov. Omenjena komisija predlaga, da bi naj vajenci v trgovinah s čevlji, zelenjavo, usnjem, parfumerijo in drugih specializiranih trgovin dobili v bodoče širše strokovno znanje. Tako naj bi vajence trgovine s čevlji na določeno obdobje odšel na prakso v trgovino z usnjem in čevljskimi potrebščinami, kakor tudi obratno. Vajenka zelenjadne trgovine naj bi odšla za leto dni v specializirano trgovino in podobno. Take menjave naj bi vodstva trgovin izvajala med učno dobo vajencev in sicer sporazumno. Komisija za vzgojo kadrov in člani upravnega odbora zbornice menijo, da bi z dopolnilno izobrazbo vajenci postali strokovno sposobnejši in seve tem bolj koristni za trgovsko mrežo. K.

»Za sodobno kmetijstvo kažejo največ zanimanja kmetovalci v bližini Vinogradniške sadjarske šole Svečina, najteže pa je pritegniti polkmete, ki so zaposleni v industriji.« pravi upravnik Kmetijske zadruge Šentilj Mirko Furlan

Kmetijstvo zaostaja za razvojem industrije, ker posamezni mali kmetovalci gospodarijo preveč neodvisno drug od drugega. Kmetijska zadruga, ki je njihovo prostovoljno združenje, ima na njih samo toliko vpliva, kolikor so ga voljni sami sprejeti. Kmetovalci pa neradi vlagajo svoja sredstva in trošijo delovno silo za nekaj, o čemer se niso dovolj prepričali, da jim bo koristilo. Zaostalost kmetijstva torej ni toliko posledica starih navad, ki si jih kmetovalci ne bi mogli otresti, kot pretirane previdnosti pri izdatkih, za katere niso vnaprej prepričani, da se bodo amortizirali. Razvoj kmetijstva ovirajo tudi mali kmetje, ki imajo redni postranski zaslužek. Do takšnih ugotovitev so prišli v Šentilju in okolici.

MOTORNE KOSILNICE BI POTREBOVALI

Na področju Kmetijske zadruge Šentilj so najugodnejši pogoji za živinorejo, sadjarstvo in vinogradništvo. Tudi pšenica daje dober pridelek in je 29 zadružnikov tekmovalo za večji pridelek na 15 ha, vendar je ustreznih polj premalo.

V tekmovalnje za večjo molznost se je vključilo 18 živinorejcev s 35 kravami. Mnogo pa je takih kandidatov, ki se jim bodo lahko pridružili prihodnje leto, če se tekmovalni pogoji ne bodo spremenili. Pod molzno kontrolo imajo zadružniki 85 krav in lanskoletno povprečje je preseglo 3000 litrov na kravo. Če bodo letošnji živinorejci pridelali boljše

krmo in več kot lani, jim ne bo težko povečati molznost za nekaj sto litrov.

Nekateri živinorejci posvečajo pridelovanju krme vso pozornost, drugi pa jim sledijo, ko se prepričajo, da ni nevarnosti za gmohtno škodo. Med pionirji v živinore-

Vol, ki tehta 1080 kilogramov

Obiskovalci kmetijske - gozdarske razstave na Lavi v sklopu »Celje 1957« so bili nemalo presenečeni z razstavo živine. V dveh vzorno urejenih hlevih kmetijskega gospodarstva je bilo razstavljeno več kot 200 najlepših goved, konj, svinj in ovac zasebnega in zadružnega sektorja.

Tu je med drugim vzbudil največjo pozornost 7 let star vol - pravi velikan, ki tehta 1080 kilogramov. Te ga vola je vzredil kmet Ferdo Stegu iz Pečovnika pri Celju. K.

reji naj omenimo Ivana Možeta iz Cirknice, ki tekmuje v zveznem tekmovalstvu kar s tremi kravami. Na 9-ha redi 12 glav živine in se trudi, da bi vso potrebno krmo pridelal sam.

S pridelovanjem krme je povezan tudi košnja, ki bi si jo nekateri zadružniki radi olajšali s kosilnico. Kmetijska zadruga ima staro, ki pa ni več uporabna. Zanimanje pa je takšno, da je zadružno vodstvo hotelo letos kupiti kar tri ali štiri motorne ročne kosilnice, ki bi jih posojalo kmetovalcem. Pa jih ni nikjer došlo.

Z drugimi stroji je zadruga bolj preskrbljena. Ima motorne škroplilnice, mlatilnico in druge.

PRIDELEK JE TREBA ODKUPITI

Lani so pridelali precej sadja, zato so slabše morali porabiti za sadjevec. Mnogi pa so naredili več sadjevca, kot so ga potrebovali doma. Radi bi ga prodali, a kupcev je bilo malo in cena prenizka. Vodstvo kmetijske zadruge je proučilo možnosti in odkupilo sadjevec po ustreznih cenah. Odkupil je vse viške in jih tudi prodalo naprej. Po takem uspehu ni težko navajati sadjarjev k negovanju sadnega drevja. Do prihodnje pomladi bodo naredili okrog 6 ha velik sadni nasad na zemljiščih več zadružnikov.

Tudi vino odkupuje kmetijska zadruga, če vinogradniki ne najdejo kupcev.

Siri se tudi pridelovanje malin, ki jih potrebuje Veležganjar na Šentilju. Letos so jih posadili 2,7 ha, prihodnje leto pa jih bodo mnogo več. Nekateri kmeto-

valci se hitro navdušijo za novo kulturo, če se jim zdi donosna.

JESENSKA KMETIJSKA RAZSTAVA JE POTREBNA

V septembru bo v Šentilju kmetijska razstava. Zadružniki so zavrnili nasvet, naj ne bi imeli občinske razstave, marveč naj bi se bolj pripravili za okrajno. Ne samo občinska razstava, temveč tudi razstave po zadruzah so koristne in potrebne, da kmetovalci ocenijo, kdo zna bolje gospodariti. Razstava koristi mnogo več kot predavanja. Tako pravijo v Šentilju in navajajo dejstva, ki naj potrdijo njihovo mnenje.

Poglejte proti Svečini. Tam kmetovalci hitreje napredujejo kot pri njih, ker so bližje kmetijski šoli in na njenem gospodarstvu vidijo mnogo koristnih stvari; v Šentilju pa spet hitreje kot naprej proti vzhodu, kjer so še bolj oddaljeni od šole. Kmet bolj zaupa svojim očem kot ušesom - on verjame takrat, ko otiplje. J. P.

Jesenska idila - Pohorski dvor

Brezalkoholni oddelki po gostiščih

Izkušnje brezalkoholne restavracije »Soča« v Mariboru in predlogi nasprotnikov alkoholizma

Prvo in edino brezalkoholno restavracijo v Mariboru »Soča« v Gosposki ulici bodo reorganizirali. Ko bodo v nekaj tednih obnovili lokal, bodo začeli točiti tudi alkoholne pijače v omejeni količini. Reorganizacija je baje posledica nerentabilnosti.

Ali bodo alkoholne pijače rešile brezalkoholno restavracijo? Gostišče se bo že obržalo; za obnovo in modernizacijo lokala je dobilo osem milijonov dinarjev, alkoholne pijače pa so v vseh gostiščih dovolj donosne. Toda kakšna usoda čaka takšno brezalkoholno restavracijo? Ali se brezalkoholne restavracije ne bodo bojevale med seboj za nadlvaro? V boju, kjer velja zakon močnejšega, bi brezalkoholnim pijačam trda predla, če jih ne bi posebej zaščitili. To vemo iz izkušenj v gostiščih.

OMEJENA KOLIČINA ALKOHOLNIH PIJAČ

Sklep, da bodo prodajali alkoholne pijače samo v omejeni količini, je v prvem trenutku še kar bodričen za tiste, ki želijo brezalkoholno restavracijo. Izvedba sklepa pa ne bo lahka. Prodajo alkoholnih pijač je možno omejiti na več načinov. Upoštevati pa je treba, kako bodo z omejitvijo zadovoljni gosti, ki naj bi s svojim obiskom pomagali vzdrževati brezalkoholno restavracijo.

Postrežba z alkoholnimi pijačami samo ob določenem času ne bo ustrezala. Več gostom bi ustrezala prodaja določenih merik. Vendar strožno osebje pri tem ne bo moglo vztrajati, če si bo nekdo zatelel še eno merico. Ljudje, ki bi potrošili alkoholnih pijač radi omejili z brezalkoholnimi menijem, da so takšne omejitve težavno izvedljive in tudi kontrolirati jih ni mogoče. Če že ni mogoče ohraniti brezalkoholne restavracije brez alkoholnih pijač, so dovolj enake omejitve kot v drugih gostiščih - da jih ne dajo pijanim in mladoletnim osebam - toda točno mizo in sobo za goste je treba urediti ločeno od ostalih. V alkoholnem oddelku bi lahko postregli tudi z brezalkoholno pijačo, obratno pa ne.

NAMESTO ENE VELIKE RESTAVRACIJE VEČ POSEBNIH SOB

Razprava o brezalkoholnih restavracijah »Soča« so rodile dobre ideje. Če lahko v »Soči« ločijo prodajo brezalkoholnih in alkoholnih pijač, zakaj ne bi mogli podobno narediti tudi v drugih gostiščih? Vsa večja gostišča bi imela brezalkoholne oddelke. Zadoščala bi ena sama, neke celo sobe, kjer bi se lahko krepila mladina in odrasli, v njej bi stregli samo z brezalkoholnimi pijačami.

Nekateri gostinci se strinjajo z uvedbo brezalkoholnih oddelkov, drugi pa ne.

Volivci, prepričajte se, ali ste vpisani v volilni imenik

gim pa se zdijo nepotrebni, češ da v vseh prostorih strežejo gostom tudi z brezalkoholnimi pijačami. To je že res, da gosti dobijo brezalkoholno pijačo, a izbira je v nekaterih gostiš-

čih pa se zdijo nepotrebni, češ da v vseh prostorih strežejo gostom tudi z brezalkoholnimi pijačami. To je že res, da gosti dobijo brezalkoholno pijačo, a izbira je v nekaterih gostiš-

čih pa se zdijo nepotrebni, češ da v vseh prostorih strežejo gostom tudi z brezalkoholnimi pijačami. To je že res, da gosti dobijo brezalkoholno pijačo, a izbira je v nekaterih gostiš-

● Živinorejci celjskega okraja so imeli minul teden možnost videti doslej največjo »revijo« živine. Rejci so prignali, odnosno pripeljali iz vseh koncev okra-

● Na reviji so pokazali več kot 85 modelov - od jutranje halje do velike večerne obleke. Običajno so pripravile celjske obrtne delavnice socialističnega sektorja ter zasebni obrtniki. S svojimi izdelki so sodelovali tudi tovarni Toper iz Celja, Tovarna nogavic Polzela in celjska Zlatarna. Slednja revija je pokazala predvsem kakovost oblačil, obutev, pokrival in drugih potrebščin in to umirjeno v skladu z modnimi novetami.

● Revija je dopolnil umetniški program, ki so ga izvajali solisti Ladko Korosec, Sonja Gasperšič in Marjan Lipušček. F. K.

● Na zadnji seji Odbora za poljedelstvo pri Glavni zadružni zvezi Slovenije, ki je bila v Celju, je bilo največ govora o bližnji jesenski setvi in v zvezi s tem o potrebnih količinah umetnih gnojil, kakovostnega semena, o poskusih z italijanskimi vrstami pšenice in podobno. Odbor je razpravljal tudi o ugotavljanju letošnjega pridelka krompirja ter o pripravah za kmetijsko tekmovalstvo v prihodnjem letu. Odbor za poljedelstvo priporoča, ustanavljanje semenskih pododsekov pri kmetijskih zadruzah ter strojnih pododsekov. Glede cen umetnih gnojil, semenskega materiala in strojev menijo, naj bi ostale spreminljivejša za kmeta.

● Na seji republiškega odbora Zveze zadružnic so predstavnice iz raznih okrajev poročale o delu žena zadružnic na vasi ter med drugim razpravljale o uspešnih oblikah zadružne kooperacije. Vilma Pirkovičeva je odboru poročala o delu nedavnega mednarodnega kongresa žena zadružnic. K.

Pijanece na pokopališču v Kokrici

Prebivalce Kokrice je močno vznemirilo puščanje na domačem pokopališču. V noči od nedelje na ponedeljek je bilo izravnanih deset nagrobnih spomenikov, med njimi tudi pet spomenikov na grobovih padlih borcev. Varnostni organi so takoj uveljavili preiskavo in storila tega dejanja kmalu izsledili. Storitve je M. T. iz Mlake pri Kranju, ki je znan kot pijanec in prepečenec ter se je zaradi različnih nemoralnih prestopkov že večkrat zagovarjal pred sodiščem in imel opravka z varnostnimi organi. Dejanje je priznal. Po izjavah očitno je minulo nedeljo popil precejšnje količine alkohola in se je za skrtnjene grobov odločil v pijani občutljivosti. Prebivalci, ki so ogorčeni zaradi tega nemoralnega vandalskega početja, pričakujejo, da bo dobil zasluženo kazen.

Od vsepovsod

NOVE TRGOVINE V TRZICU

Elektrotehnično podjetje je na Trgu svobode preuredilo lokale in bo v kratkem odprlo moderno trgovino. Prav tako na Trgu svobode preureja lokal trgovsko podjetje »Prešerba«, ki bo uredilo trgovino z živili. Občinski ljudski odbor pripravlja notranjo opremo za trgovsko hišo na Ravnah, ki jo bodo predvidoma odprli do konca tega leta.

POSPEŠENA GRADBENA DEJAVNOST

Dela pri gradnji občinske hiše na Cankarjevi cesti v Trzinu hitro napredujejo. V postopku bo dobilo stanovanja 11 družin. Tudi 18-stanovanjski blok, ki ga gradi ljudski odbor, je zgrajen že do prvega nadstropja. Do decembra bo dograjena trgovska hiša. Kmetijska zadruga v Podjurtu belju bo do konca leta zgradila

upravno-gospodarsko poslopje, pa tudi kmetijska zadruga v Kovorju bo še letos začela graditi tako poslopje.

V OBČINI ZALEC BODO CEPILI 3000 OTROK PROTI OTROŠKI PARALIZI

Občinski ljudski odbor v Zalcu že pripravlja cepljenje proti otroški ohromelosti. Dve ekipe bosta pričeli cepiti oktobra. Za sedaj pridejo v postev vsi otroci, rojeni v letih 1951 do 1957, ki jih je več kot tri tisoč. Okrajna komisija za cepljenje proti otroški ohromelosti je že pričela zbirati sredstva in če bo zbranih dovolj sredstev, bo za omenjene otroke cepljenje brezplačno, v nasprotnem primeru pa bodo morali del stroškov nositi starši. Starši, ki bodo želeli cepiti tudi starejše otroke, bodo morali prispevati primeren znesek, ki pa do zdaj še ni določen.

Ne bi imela pravice, da se po težavnem delu odpotčeta v prijetnem okolju?

Po cesti je kolovratil mlad človek, delavec, pijan do onemoglosti. Na njem je mahedrala zmečkana obleka, za vrat ga je stiskala umazana kravata; čevlji so bili blatni, že lep čas potrebni loščila. Razpeta srajca brez gumbov mu je štrlela čez ovratnik, polna gubic in neoprane umazanije. Fant je vriskal in se spotikal ob mimoidoče.

»Zdaj poje,« je rekel nekdo, »čez dva dni bo jokal, ker ne bo imel kaj jesti.«

- »Kje dela?«
- »V železarni.«
- »Kje stanuje?«
- »V baraki.«

Stanuje v baraki. S tem je povedano vse. Človek ima dovolj razlogov za razmišljanje. Ničesar nimam zoper barake, lahko so kar udobne za stanovanja samcev. Toda vprašanje je, če so te barake take, da imajo v njih stanovalci vsaj najosnovnejše za življenje. Prizor z mladim pijancom na neki jeseniški cesti ni osamljen, srečujemo jih lahko povsod po industrijskih krajih, kjer stoji samski domovi. Prav vseeno je, ali so ti domovi lepi, zidani, ali leseni. Mnogo pomembnejši je red, ki je v teh domovih, način življenja stanovalcev.

Tako smo prišli do samskega doma. Že ime nam pove, da živijo v njem mladi ljudje, samci, ki so prišli od nekod in žive na svojem; ker so njihovi starši, sorodniki ali ožji znanci daleč. Prinesli so svoj koveček in skromno garderobo. V podjetju so jih poslali k upravniku samskega doma. Fant ali deklica sta dobila sobico, najpogosteje le posteljo v prostoru, kjer spi že več stanovalcev. Prav nič redki niso primeri, da so ostali brez postelje in so se morali zadovoljiti s slamo na tleh in z žebijem v steni, na katerega so obesili svojo obleko. Samski domovi so pač različni. Toda nekaj skupnega imajo vsi: puščoba je v njih, dolgečas, praznina. Izjeme so silno redke.

Zmotno je mišljenje, da je samski dom kasarna. Ne, v kasarni je red. Tam mladi ljudje vedo, da je ob tej in tej uri na programu to in to in da jih čaka ob tej in tej uri zajtrk, kosilo ali večerja. Samski dom je marsikje mnogo slabši od kasarne. Mladi ljudje ho-

RAZMIŠLJANJA NA PERIFERIJ JESENIC

POZABLJENI SAMSKI DOMOVI

dijo zjutraj na delo, popoldne se vračajo, ali pa hodijo popoldne in zvečer na delo in so čez dan doma. Kdo jih vpraša, ali so bili v menzi? Kdo ve, če so se umili, če so zakrpani, če imajo vsaj delček tega, česar so deležni odrasli otroci v krogu svoje družine? Morda ve upravnik doma, če se za to zanima. Marsikje se ne zanima, ker zna le poveljevati, prigajati, ker nima posluha za vzgojne prijeme, ker skratka mladih ljudi ne razume. So seveda tudi domovi, najčisteče barake, kjer sploh ni upravnikov, kjer živijo mladi stanovalci kakor vedo in znajo.

Zakaj najdemo ljudi iz samskih domov in barak tako pogosto v gostilni (da ne govorimo o pobegih in drugih avanturah)? Ker v samskem domu nimajo ničesar, kar bi jih pritegnilo in zaposlilo. Neredko jim je gostilna tisti prostor, kjer se vsaj ogrejejo. In tako pridemo do tovarne in podjetij. Človek bi dejal, da v veliki večini tam sploh ne razmišljajo o samskih domovih, ali pa tu in tam nevoljno odmaknejo kak dinar, če je ravno treba popraviti okno ali vrata. Medtem ko imajo za vajenske domove še razumevanje, so jim samski domovi v nepotrebno breme. Saj živijo tam že odrasli ljudje, pravijo, ki jih ne moremo nadzorovati tako kot vajence. Ni stanovanj, zato smo jih dali v barako, pravijo. Problema ne bo, ko bodo dobili stanovanja.

Stvar pa je drugačna. Samski domovi so potrebni za vse tiste mlade delavce, ki so že zapustili internate in ki si ne nameravajo ali pa ne morejo (dandanes je to zelo razumljivo) ustvariti lastne družine. Živeti morajo v samskih domovih in barakah. In tudi živijo. Toda kako? Različno, ponekod boljše, marsikje najslabše. V mnogo primerih je kar neverjetna brezbriznost vodstev podjetij do ljudi, ki stanujejo v samskih domovih.

Pa so vendar najpogosteje potrebne prav majhne investicije. Tu in tam je treba zasteklit okna, urediti higienske naprave. Kaj recimo stane, če bi v samskem domu uredili sobe za družabno življenje, nekaj igrišč, nabavili rekvizite za šport in družabno življenje, radio in podobno? Ali ne bi bilo bolje, če bi marsikje namesto administrativnih upravnikov, postavili ljudi, ki razumejo odraslo mladino, ki znajo ustvariti red in harmonijo, brez tistega: »Uprava mi je naročila, naj vsakega, ki ne bo... vržem na cesto.«

Življenje v samskih domovih bi moralo postati drugačno. Samski domovi se s svojimi problemi uvrščajo med važna družbena vprašanja. Ni vseeno, kako se ljudje v njih oblikujejo, kakšnih lastnosti in navad se navzemajo. Gre za mlade delavce, za bodoče može. Kakšni bodo? Ali ne zastropijo mnogih neurejene razmere v samskem domu, v baraki, sredi nereda in zapuščeniosti?

Čas je, da dobimo razen zakonov o hišnih svetih, stanovanjskih skupnostih, najemniških in podnajemniških odnosih, tudi zakon o družbenem upravljanju v samskih domovih, o pravicah, predvsem pa o dolžnostih ustanoviteljev teh domov. Samo tako bodo lahko nastale v samskih domovih skupnosti stanovalcev, ki bodo spremenile način življenja v njih, skrble (ne pa samo nadzirale) za urejeno življenje mladih stanovalcev. Bržkone bi mladinska organizacija najlaže pomagala, da bi postal samski dom drugačen, kot ga poznamo že iz celovških časov dalje. Zdjaj pogosto podjetja in birokratski upravniki pred njo zaloputneje vrata, češ tu gre samo s strogo disciplino in brez demokracije. Prav gotovo bi tako odpravili dolgočasje, postopanje, pijančevanje in izgubljanje mnogih mladih ljudi. -dV

TRAGIČNA KOMEDIJA

SLOVENSKI FILM »NE ČAKAJ NA MAJ«

Rojstvo slehernega slovenskega filma je precej redek, a toliko bolj težko pričakovana dogodek. Zmogljivost enega samega igranega filma je kaj skromno letno povprečje, ki ga nikakor ni več moč oskladiti s koantitetnim razvojem filmske proizvodnje v ostalih naših republikah. Letos je bilo v Jugoslaviji posnetih 15 celovečernih filmov in po Pulju lahko zapisemo, da koantiteta že tudi počasi, a zanesljivo ustvarja primerno kvaliteto. Tako drugod. Nič kaj ponosni pa ne moremo biti na svoj filmski pridelek. V proizvodnji enega filma bi zares pričakovali pri izboru teme od odločiteljnih velikih oz. treznega premisleka, odgovornosti in ne nazadnje malo manj komercialnih skomin. Ob tako težavem porodu slovenskega filma se ne bi smelo zgoditi, da postane edini sad enoletnih prizadevanj in s tem merilo naše filmske kulture film brez umetniških ambicij, kot

to v pubertetno naivnih namigojanjih. Kdor vsaj malo pozna slovenske študentske razmere, mora priznati, da v počitnicah med doma Vesnami in Čap prav ničesar storil za to, da bi realneje pristihnil utrip našega študentskega življenja, če ga že za osako ceno hoče prikazovati. Tako pa ose diši malce preveč po naftalinu. Spominjamo se še českih študentskih filmov pred drugo svetovno vojno. Odtlej pa se je gotovo marsikaj premaknilo naprej. Ne samo pri nas, tudi pri Čehih! Prevelika dediščina avstrijskih ozorov Čapu samo skoduje, ko mu je stil postal šablona. Režijsko je film spretno napravljen in, kot pravimo v osakem oziru, gladko teče nekako do polovice filma, ko Vesno domači osunitjo nosečnosti. Prizor, ki predstavlja glavni zaplet v zgodbi, je napravljen skorajda diletantsko, osa nadaljnja filmska

Kot logičen epilog se nam poraja vprašanje, ali mar res ni bilo škoda truda in dragocenih sredstev za nesmiselno nadaljevanje zabaonega filma poprečnih kvalit. Dokler bo filmsko proizvodnjo podpirala naša skupnost, bodo morali slovenski filmski velmože vsaj začasno omejiti svoje komercialne strasti. V socialistični državi producenti zares ne bi smeli izrabljati relatično še dokaj nizke stopnje filmske kulture poprečnega kino obiskovalca v kramarske namene. Dovolj je že, da to skrb še nadalje prepuste našim prlim distributerjem. Amortizacija vloženih sredstev v umetniško kvaliteto je sicer dolgotrajnejša in togejnaja. Zato pa more biti rezultat neprimerno bolj radosten dogodek, kot je za osakega, ki mu je pri srcu razvoj našega filma, današnj. Sposobnih domačih režiserjev imamo dovolj. Treba jim je dati samo možnosti in uspeh

Kljub naslovu filma bomo oztrajno čakali v teh jesenskih dneh slovenskega filma na naš maj, na slovensko filmsko pomlad, ki mora zanesljivo priti. Umetniške ambicije mladih na čelu z Boštjanom Hladnikom so nam jamstvo za to. Jp

MESTROVIČEV DAR DOMOVINI

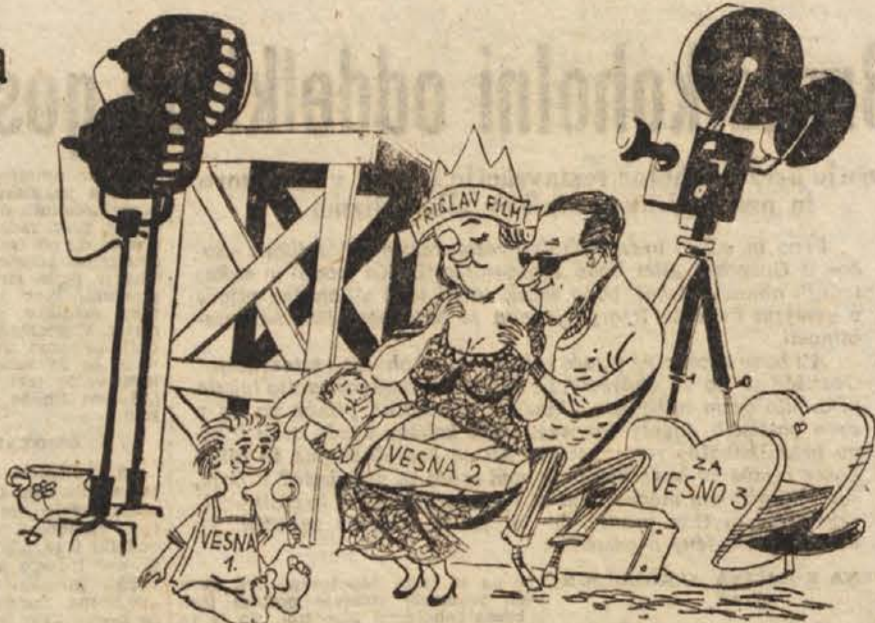
To je eden izmed številnih darov, ki jih je Ivan Mestrovic v zadnjih desetih letih podaril domovini. V misli imam namreč Njegošev mavzolej, ki ga bodo v kratkem začeli graditi vrh Lovčena. Preden sprejemo govornik o njem, naj le omenim, da so prejšnje nedelje v Drnišu, blizu kparjevih rojstnih Otavca, odkrili eno najzgodnejših njegovih del, imenovano »Vir življenja«, katero je Mestrovic ustvaril, ko se je šolal na Dunaju, leta 1904. Sedaj ga je odkupil od dunajskega lastnika za 2000 dolarjev in ga podaril Drnišu.

Kako veličasten pa bo Njegošev mavzolej na Lovčenu, si lahko predstavljamo po nekaterih podatkih narčrov za ta mavzolej, ki so te dni razstavljeni na Cetinju. Pod samim vrhom Lovčena so prebili 120 m dolg predor s 372 stopnicami, ki bo dobival dnevno svetlobo skozi bočne odprtine. Skozenj se bo prišlo na plato vrh Lovčena, kjer bo stal mavzolej. Dolg bo 65 m širok 15,40 m, visok pa 11 metrov. V njem bo Njegošev kip, izklesan iz jablaniškega granita, težak 28 ton, visok več kot štiri in pol metre. Izklesal ga je Mestrovicov učenec, splitski kipar Andrija Krstulović v zadnjih dveh letih po Mestrovicovi smrti. Prihodnje leto slavi Mestrovic petinsemdesetletnico življenja in petinpetdesetletnico ustvarjalnega dela in vse kaže, da bo ob tej priložnosti obiskal Jugoslavijo.

Največja likovna prireditev sezone — Druga mednarodna grafična razstava v Ljubljani — se bliža koncu. Odprta bo še do 15. septembra. Na sliki: Marc Chagall — Quai aux fleurs

Komercialna idila

Nekomercialni nasvet: Ne čakajte na maj! Za tak primer izdajte takoj zakon o kontracepciji!

le to Čapov feljton v nadaljevanjih o Vesni. Verjemite, da nimam ničesar proti žanru. Naj živi komedija! V teh stihih dneh, v vdrim nebom in nenehni škrlabljanem dežja si bolj kot kdajkoli želimo sproščene, vedrega smeja, zabave. In komu bi se lahko bolj nasmejali kot desetim študentskim dogodivščinam, ki jim nikdar ne zmanjka življenjske svežine. Končno pa tudi ni poglavito, kakšen sujet izberemo. Važno je predosem, kako ga povemo. Prav to je tisto, kar iz drobnih ali velikih dogodkov, veselih ali žalostnih more napraviti enako umetnost. Zato pa je potrebno že več duhovitosti, okusa, občutka za mero in precej manj banalnosti, kot jo je pokazal scenarist František Čap. Ždi se, kot da za vsako ceno išče komičnih efek-

pripoved do konca filma se kar ne more več opomoči. Prijetno presenečenje predstavlja o filmu izreden igralski razvoj Metke Gabričič, upoštevaje seveda njene trenutne zmožnosti. Je sproščena, prirčna, naraona, kot je še nismo videli. Stereotipne manire Janeza Cuka sodijo med glavne komične rekvizite. Z malo manj pretiravanja pa bi bilo gotovo vse še boljše. Vsi ostali so se potrudili po svojih močeh. Relativno dobro ubran igralski ansambel kaže na solidno delo z igralci-diletanti, kar je nedvomno pomemben uspeh režiserja. Fotografija je po tradiciji ena najuspešnejših komponent v jugoslovanem filmu. Janez Kalušnik se je potrudil in dal dobro, čisto fotografijo, čeprav morda ni mogel vedno povsem zatajiti nekdanje fotoamaterske dejavnosti.

ne bo izostal. Upajmo torej, da Čapovi študentje nekoč le dostopirajo, da Vesnin in Samov zakon ne blagoslove nove male Vesnice... Premislite: tedaj bi se znalo vse znova ponoviti!

DALMACIJA V PROZI

ROMANA JURETA FRANICEVIČA IN NOVELE ŽIVKA JELIČIČA

Jure Franičević — Pločar, mlajši brat pesnika Marina Franičevića, je zapovrstje tiskal dva romana, napovedal pa je tudi že tretjega. To dejstvo tembolj preseneča, če povem, da je bil do pred kratkim znan po svojem pesniškem delu, saj je objavil štiri pesniške zbirke, medtem ko bo peta v kratkem izšla. Doma je z Vrnisnika na otoku Hvaru, kjer se je rodil konec leta 1918. Po zadnji vojni je živel v Zagrebu, pred nekaj leti pa se je preselil v Split, kjer je upravnik Mestne knjižnice.

Pri »Kulturi« oziroma »Zori« v Zagrebu sta zadnje mesece drug za drugim izšla dva njegova romana, vsak ima več kot 300 strani. Prvem je pisatelj dal naslov »Gluhi zvonovi«, drugemu »Razpoke«. Tretji izide, kakor objublja Franičević, prihodnje leto. Gre torej za romansko trilogijo, v kateri pisatelj prikazuje ljudi in dogodke na srednjedalmatinskem otoku, vsekakor na domačem Hvaru, od srede tridesetih let do zmage narodne revolucije. Kronika otoka Hvara je to, prikaz življenja v kraju Kamensko, ki je verjetno pisateljev rojstni Vrnisnik, v času bolj podtalnih kot javnih bojev med oblastjo in opozicijskimi strankami v stari Jugoslaviji. Pred bralcem se zvrsti dolga procesija otočanov, rokodelcev, kmetov, domačinov, ki se vračajo iz Amerike, potepuhov in vrških modrijanov, pa še cela vrsta ženskega sveta. Seveda so nujno prisotni tudi predstavniki cerkve.

z naslovom »Kaplja sramu« Živka Jeličiča. Tudi Jeličič je pravzaprav prozni novinec in doslej znan predvsem kot pesnik in esejist. V knjigi sta vsega skupaj dve prozi, obsežni »Staklenko« na 280 straneh in dolga novela »Kaplja sramu«, po kateri je knjiga tudi naslovljena. Tudi pri Jeličiču imamo isti pojav: pred nekaj leti se je, kot se je zgodilo s Franičevićem, preselil iz Zagreba v domači Split in se prelevil v pripovednika.

Zajel je Split in okolico in otok Brač in njihove ljudi, pristne mallowščane s prirojeno živim zgovornostjo. Prikazal je tipičnost njihovega vsakega, ki niti zdaleč ni vedno pomemben, je pa zabaven in zanimiv. Veliko grotesknega, tudi karikature podobnega je v Jeličičevem pripovedovanju in značajih teh pristno čakavskih ljudi. Seveda se tudi pisatelju pozna, da je rojen v Splitu in da je dal pristne svoje ljudi. Prav tako je zgovoren, kot so oni, ne zna se omejit, kar je njegovemu pisanju večkrat v škodo kot v prid. Posebej »Kaplja sramu« bo težko dostopna bralcem izven dalmatinskega kroga, ker je pisana v pristnem čakavskem narečju. T. P.

JUGOSLOVANSKA DRAMA V PARIškEM GLEDALIŠCU NARODOV

V soglasju z idejami, ki jih je spregledal zadnji mednarodni kongres gledaliških delavcev v Atenah o popularizaciji dramskih literatur manjših nacionalnih dramaturgij, po odseji Gledališče narodov posveča nekatero od svojih sobotnih večerov dramam posameznih narodov. Tako predvidevajo tudi poseben večer jugoslovanke drame, ki bo 14. decembra letos in to, kakor je običaj, z dvema repizacijama. Dosedaj še ni določeno, ki naj bi predstavilo jugoslovanke dramsko umetnost v gledališču Sarah Bernhardt. Kakor vse kaže, bodo izbrali najbrž eno delo Miroslava Križka, čigar prevodi so najeteli v Franciji na veliko zanimanje, in eno enojansko Branislava Nušića, kakor je predlagal direktor Gledališča narodov. Obe deli bodo prevedli v francoščino, izvajali pa ju bodo najuspešnejši francoski gledališki igralci.

PREVEČ MUZEJEV

V Makedoniji so začeli resno razmišljati o temeljiti reorganizaciji muzejev na svojem ozemlju. Po vojni so namreč v Makedoniji — kakor tudi po drugih naših republikah — ustanovili celo vrsto najrazličnejših muzejev, ki so doslej opravili prav gotovo pozitivno delo, saj so zbrali najrazličnejši zgodovinski in umetniški material, so pa zdaj v zagati. Marsikateri od teh muzejev nima

niti materialnih možnosti, niti dovolj strokovnega osebja, da bi lahko še naprej uspešno delovali, razen tega pa so ti muzeji prišli v fazo, ko ne odgovarjajo več kulturnim potrebam. Mnogi med njimi so se iz objektivnih razlogov zožili na provincialno kulturno ustanovo, ki ne more ne živeti, ne umreti. Prav v velikem številu neurejenih muzejev je iskati razlog, da je sicer bogat in obsežen material zdaj raztresen po vsej republiki in pravzaprav ni nikjer na vpogled v zaokroženi kulturni ali zgodovinski celoti. Zaradi tega nameravajo v Makedoniji skrbiti številni muzejev, te pa urediti tako, da se bodo preorientirali na določene panoge, tako da bi vsak izmed obstoječih muzejev nudil kolikor mogoče popolno podobo zgodovinskega ali kulturnega razvoja na ozemlju te republike.

Novosti NUK

Noël M. L'oeuvre postique. Paris 1955. (F 661937).
Pickering G. W.: High blood pressure. London 1955. (324840).
Reallexikon der deutschen Literaturgeschichte. Begründet von P. Merker und W. Stammerl. 2. Aufl. Bd 1. Berlin 1955. (C II 131223-1).
Raabe H. & W. Janiak: Einführung in die Mikrofilmtchnik. Mikrodokumentation. Koblenz 1955. (127629).

ŠULIGOJEV »SLAVČEK«

ZBIRKA MLADINSKIH ZBOROVSKIH SKLADB

V založbi Sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije je pred kratkim izšla pesmarica mladinskih zborov Slavček, ki jo je uredil Avgust Suligoj ob sodelovanju Rafaela Ajleca.

Zbirka 20 mladinskih zborovskih skladb želi podati prezek skozi vrhunske stvaritve naše mladinske zborovske glasbe. Težiče zbirke je na skladbah, nastalih v času »Irboveljskega slavčka«, našega odličnega predvojnega mladinskega zbora, s čigar imenom je tesno povezano tudi ime urednika te zbirke. Z izjemo Bravničarjevega Polžka-čarodejca, Prelovčeve Očka moj je delavec, Lajovčevih Veselih kolednikov in prekrasne zborovske kompozicije Ivana Matejčiča-Ronjgova Čače moj, prinaša zbirka same doslej še neobjavljene pesmi iz dobe čudovitega razcveta našega mladinskega petja. Na prvem mestu najdemo tri skladbe našega pomembnega zborovskega in posebej mladinskega skladatelja Emila Adamiča (Pesem rudarskih otrok. Pesem beračev, Ujeti vrabec). Kvartetu, zanimivi skladbi našega glasbenega revolucionarja Slavka Osterca, sledi — če ne naštevam že zgoraj omenjenih skladb — Svarova Sirota Jerica ter Tomčevi Trbovlje in Zeleni Jurij. V čase, ko je Srečko Kumar začel orati ledino naše mladinske glasbe in utiral mladinski pesni nov pota, nas povedejo tri izmed najlepših Kogojevih pesmi (Mladinska. Trobentice, Zvončki). Ob koncu pa prinaša zbirka šest pesmi iz povojnega časa, ki so bile v glavnem napisane za Suligojev mladinski zbor v okviru Slovenske filharmonije: Lajovčevi Zabe in Med-

ved z medom, Pahorjevo Dedek Mraz, Simonitjevi Criček na vrtu in Dopolnil dan je bolečino ter Kozinovo Naše geslo.

Vse skladbe zbirke sodijo med vrhunske dosežke naše mladinske zborovske glasbe. Po zahtevnosti

pogled v bobotno rast našega mladinskega petja, v tem pa tudi njen pomen.

Zbirko uravajo napotki zborovodjem izpod peresa urednika Avgusta Suligoja, Rafael Ajlec pa je prispeval tehten prikaz mladinske glasbenega gibanja na naših tleh. Ob koncu zbirke najdemo še opombe k objavljenim skladbam in kratke življenjske pisne beležke o skladateljih. Pavle Kalan

Iz zapuščine Karle Mrak-Bulovčeve

presegajo povprečne zmogljivosti sedanjih naših mladinskih zborov, zato se jih bodo lahko — razen morda nekaj izjem — z uspehom lotevali le izvežbanejši zbori. Čeprav najbrž še dolgo ne bomo imeli mladinskega zbora, ki bi bil kos tu objavljenim skladbam, pa vendar pesmarico toplo priporočamo vsem, ki delujejo na mladinskem zborovskem področju, saj nam posreduje lep

OB TEDNU OTROKA

S polic otroških knjižnic

TEMA S SEMINARJA ZA MLADINSKE KNJIZNICARJE IN BIBLIOTEKARJE

V zadnjih dveh, treh letih se je mreža otroških knjižnic zelo razširila. Skoraj v vseh sredstvih republik delujejo moderne urejene otroške knjižnice z bogatim knjižnim fondom. Zagreb in Ljubljana imata že nekaj let svoji Pionirski knjižnici. Otroška knjižnica v Skopju je bila odprta leta 1954 in do 1. januarja so je štivilo njenih bralcev povzpelo na čez 5000. Ina tudi čitalnico. Manj srečno roko ima otroška biblioteka »Vlatko Foht« v Sarajevu, ki ima nad 7000 knjig, a si še ni mogla urediti posebnih prostorov za čitalnico. Konec marca je dobil tudi Beograd svojo moderno otroško biblioteko »Nevens« v Domu sindikatov, ki se je vanjo v komaj dveh mesecih vpisalo 430 otrok. Večje otroške knjižnice imajo tudi druga mesta. Tu je treba omeniti Prad, Krusevac, Valjevo, Niš, Puj, Zadar, Vinkevac, Osijek, Reko, Portorok, Celje, Jesenice, Murško Sobotno, Ptuj in Bitoli. Pri mnogih mestnih in občinskih bibliotekah so posebni oddelki za mladino. Kjer niso mogli najti posebnega prostora, so uredili vsaj kotiček za otroke. Najbolj dosledno so švedili to v Srbiji, kjer so na pobudo Bibliotekarskega centra še leta 1954

v vseh okrajnih in mestnih knjižnicah ločili knjižni fond za otroke do 14. leta starosti. Te knjige izposojajo v določenih urah. Ko se bibliotekarji izključno posvečijo svojim najmlajšim bralcem. Po tej poti grede zdaj tudi v drugih republikah. Republiška društva bibliotekarjev in Zveza bibliotek bi lahko v marsičem prispevale k temu, da bi tudi manjše knjižnice uredile vsaj svoje otroške police po načelu prostega dostopa, da bi otroci, listajoč po knjigah, lahko izbrali prav tiste, ki najbolj ustrezajo njihovu trenutnemu zanimanju ali razpoloženju.

opreme in knjig, toda mnogo lepih načrtov propade, ker za biblioteke ni moč najti primernih prostorov in knjižničarjev. Delo v otroški knjižnici ni omejeno na registriranje in izposojevanje knjig, temveč zahteva pedagoške izkušnje in mnogo iznajdljivosti. Otroci ne prihajajo v čitalnico, da bi v njej, kakor odrasli, samo brali, v pravi otroški čitalnici izvajajo dramatizacije in rišejo ilustracije priljubljenih tekstov. Tu se sestajajo literarni krožki, organizirajo se literarne družabne igre in ure umetniškega branja, torej razne oblike, usmerjene na aktivizacijo otrok v smislu propagande za knjigo. Zaradi pomanjkanja strokovnega vodstva je propadlo že nekaj knjižnic, ki so bila vanje vložena precejšnja sredstva. Otroci se izgubili zanimanje, knjige so raznesli na vse strani ali pa so kje zapakirane in čakajo na dan, ko se bo režilo vprašanje prostorov in knjižničarjev-pedagogov.

Izkušnje so odlično pokazale, da se društva prijateljev mladine ne morejo nasloniti le na lastne sile. Samostojne otroške knjižnice se lahko obdržijo in uspešno razvijajo samo tam, kjer skrbijo zanje tudi krajevne ob-

lasti. Družbeni faktorji bodo ob podpori ljudskih odborov v nadaljnji perspektivi zagotovili otrokom vsake komunne, da bodo prišli do svoje dobre urejene knjižnice. Drugačnja je stvar s knjižnicami, ki delujejo v okviru mladinskih ustanov. Za zdaj so takšne v glavnem le v pionirskih domovih, v internatih in podobno. Potrebna pa bi bilo, da bi jih imeli tudi v letoviščih, v otroških holiščicah in v okrevališčih. Kjerkoli je mogoče, bi bilo treba tu za knjižničarje angažirati otroke same s tem, da jim krajevne knjižnice nudijo strokovno pomoč. V nekaterih krajih že delajo tako, da prevzamejo mestne bibliotekne patronat nad takšnimi knjižnicami in rezultati so kar dobri. Malim bibliotekam je zagotovljeno pravilno delo, v ljudske knjižnice pa zelo hitro prihajajo novi bralci, že od mladih nog navajeni na knjigo in v dobrih odnosom do nje. Mnoge problemov v zvezi z otroškimi knjižnicami izvira iz neurejene statusa bibliotek sploh. Zakon o knjižnicah, ki se pripravlja, bo posredno določil tudi položaj otroških knjižnic. Vendar bo družba tudi v prihodnje ostala poglavitni podbunik. V Tednu otroka se bile tudi zdaj odprte po vsej državi številne otroške knjižnice. Letos je Teden otroka posvečen predvsem ustanavljanju in razvijanju vseh ustanov, kjer se lahko zbira otroci o prostem času. Pričakovati je, da bodo razen igrarič, športnih terenov in pionirskih domov, odprte tudi številne nove knjižnice, sedanje pa dobile nove knjige in opremo. Tako bomo tudi največ storili za novi rok. MARIJA KRSMANOVIC

LENAŠIM MLADIM BRALCEM

SPELITVŠOLO

Nemška vola so vzeli partizani

»Čim bolj oškodovati, čim več dobiti od okupatorja in s tem pomagati za hitrejši konec vojne,« je bilo naše geslo.

Primer, ki ga bom opisal, naj bo kot prispevek k mnogim opisom medvojnih doživetij in ukam, ki so jih naši ljudje doživeli in ukane spretno izpeljali z željo, da bi bila domovina čimprej osvobodjena.

Leskovec Franc, doma iz Drenovega griča, je bil že v bližnji Jugoslaviji zaposlen v ženski kaznilnici v Begunjah. Tu ga je tudi zatekla okupacija. Nemci so nekdanjo žensko kaznilnico spremenili v mučilnico in hišo smrti. Leskovec je ostal tudi potem v službi, ko so prišli Nemci. Bil je kot poljski delavec na posestvu, ki je pripadalo kaznilnici.

Marsikaj pretresljivega je doživel v tej službi. Ni bilo lahko poslušati trpinčene, ki so zaradi mučenja grozno trpeli, ni bilo

zo, z reševanjem, tolažbo; kakor je kdo mogel. Tudi Leskovec je bil med tistimi, ki je večkrat tvegaval življenje, da je pomagal onim v celicah. Pa ne samo to, imel je tudi vezo s partizani in za nje organizirano delal, dokler ni tudi sam odšel med nje.

Nekega dne je sporočil partizanom, da bo prišel med nje. Takrat se je tudi začel med njim in partizani snovati načrt, kako bi Nemcem odpeljal par volov, ki so jih uporabljali za vožnjo.

Načrt je bil pripravljen. V nahrbtnik je zložil vse najnujnejše, izpraznil omaro in še eno noč prespal na svoji postelji. Naslednjega dne, t. j. bilo 13. sept. 1944. se je prijavil, da bo on vozil krompir z njive, ki je bila oddaljena kake dva kilometra od Begunj. In res, zapregel je v voz par volov, skočil je še, seveda previdno v gestapovčevo sobo, kjer je večkrat videl orožje v

jima je, da gre po krompir. Medtem ko si je žvižgal veselo pesem, je zavil s prave poti proti Dvorski vasi, za naslednjo vasjo pri »cegunci« je bil že pripravljen sprejem. Partizani so hitro odpeljali toista volička, sam pa je iz sena potegnili nahrbtnik in odšli so na »varnejše«. Ni bilo dolgo, ko so se partizani okrepčali z mastnim mesom nemškega vola.

Nemci so opazili šele čez štiri ure, da Franceta ni, ko so delavci začeli spraševati, kje je z vozom. Lager firer je skileal na se-

staneke vse civilne delavce in jim grozil s hudo kaznijo, če bi se še kaj takega primerilo. Povedal je tudi, da je Leskovec že dalj časa opazoval, ker se mu je zdel sumljiv. To je drlil tudi zato, ker ga je bilo sram, da ga je »podčlovek« tako spretno olajšal za par volov in da njegovi hlapci uha-jajo med »bandite«.

Vse to ni pomagalo. Vola sta se spremenila v okusno jedajo, Leskovec je pa postal dober partizan.

Spelič Franc
Begunje, Gorenjska

Dogodek na Galetovcu

Vsako leto grem na počitnice na Gorjuše, lepo planinsko nasico, ki leži v območju temnozelenih smrekovih gozdov, na robu Pokljuke. Zeleni travniki se v jutrih lesketajo kot dragocena biserna preproga.

Milka, deklica črnih oči in kostanjevih las, živi z babico v hišici ob robu vasi. Sirota je, ker nima očeta, a njeni mamci se je omražil um. Babica jo zelo ljubi, toda nima časa, da bi se igrala z njo, kajti življenje v planinah je težko. Zaradi tega se Milka vedno razveseli, kadar pridem na Gorjuše.

Letos sem ji prinesla žgogico. Ni vedela, kako bi se igrala z njo. Vrgla sem jo v zrak in jo ulovila v roke. Črne oči so se ji

od veselja razširile, ko se je žgogica odbijala od tal.

Nekega dne, ko se je z žgogico igrala v visoki travi, jo je izgubila. Iskala jo je in iskala — a zaman. Zalostno me je gledala, a tudi jaz ji nisem mogla pomagati. Da bi jo babica potolažila, ji je dala mlado belo očko.

»Vidiš, sem ji rekla, »to je več vredno kot žoga. In tudi lepša je.«

Gledala me je skozi solze in se smejala. Obljubila sem ji, da bova pasli jagnje skupaj.

Naslednje jutro je že zgodaj zjutraj prišla po mene. Na drovci je imela belo očko. Živalci sem dala sol, hvalično me je obližnila. Sedaj nisimo več mogli vzdržati drug brez drugega.

Nekega dne smo šli na Galetovec. Sonce je sijalo, coetice so dišale in pisani metulji so letali preko poljane. Iz daljave se je čulo klepanje kose. Jagnje je hodilo z nama in skakalo po poti.

Svet se je pričel doigati. Razigrano sva stopale po mehki planinski travi. Nenadoma sem se ozrla v nebo. Nad nami je krožil orel. Jagnje je plašno zablejalo.

Orel je v velikih krogih odletel in izgubil v pečinah.

Se doajset minut hoda in bili smo na vrhu. Proti vzhodu se širi prepad. Vsa blejska kotlina se odpre pred strmimi očmi. Na levi se doigajo Karavanke, na severozahodu Jelovica, a takoj za njo Triglav, ki je bil takrat ves ozarjen od sonca.

Sedli sva v nizko travo in gledali. Milka je prvič videla dolino in čudila se je, da je svet tako velik. Jagnje se je paslo. Utihnili sva in gledali svet okrog naju.

Iznemada sva začuli žalostno blejanje. Pogledala sem in kriknila od strahu. Videla sem, kako se je orel bliskovito spustil nad jagnje, ki je v strahu odskočilo. Orel je krilil s svojimi močnimi krili, a jagnje je zbežano od strahu, bežalo proti prepadu. Milka je hotela, da ustavi Bekico in pričela je teči za njo.

»Milka, stoji! sem strašno zakričala in skočila za njo. Zadržala sem jo v zadnjem trenutku. Objela sem nesrečno deklico in jo tolažila.

Nekje v globokem prepadu je ležala razmesarjena Bekica. Orel se je doignil v višavo in vreščal s svojim hreščočim glasom.

Nepenka Roman,
V. razr. IX. gimnazije
Ljubljana

lahko gledati, ko so naše ljudi zvezane vodili v avtomobile in z avtomobilom naprej na morišče. Marsikateri Begunčan je pomagal jetnikom s hrano, poštno zve-

nezaklenjeni omari. V sobo je srečno prišel, a omara je bila zaklenjena. Previdno, čeprav brez plena, je odšel k zapreženemu vozu. Na voz je vrgel še nekaj sena, v katerem je skrnil precej »rejeni« nahrbtnik in pognal. Ni šel dolgo, ko ga je srečal gestapovec, nato še en vojak. Oba sta ga vprašala, kam gre. Povedal

Jesen

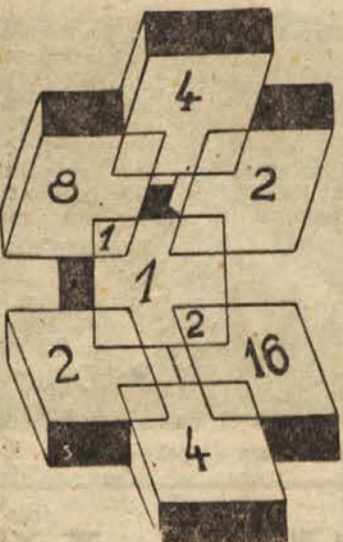
Mrzel veter je zapihal preko trat in gozdov. Zelene trave so se pripognile k tlom. Kot bi tiho zasepetale, ali je že čas! Da, da, jim je pokimal samotni glavinec, ki se je ponosno zibal s svojo razcveteno glavo v jesenskem vetru. Ali ne vidite, da so se krošnje dreves pozlatile in da je česnja vsa zardela. Na robu gozda se baha česmin. S svojimi živordečimi grozdi, Le smreka in jelka stojita v svojih živozelenih oblekah in čakata novoletnega veselja. Razorane njive spokočno čakajo zimske odeje. Ptice selivke so odletele v južne kraje. Samotne vrane krakajo v zamegljeno jutro. Jesen je tu!

Sečnik Jožica,
4. E razred, Ledina
Jenkova 11

SAHARIN

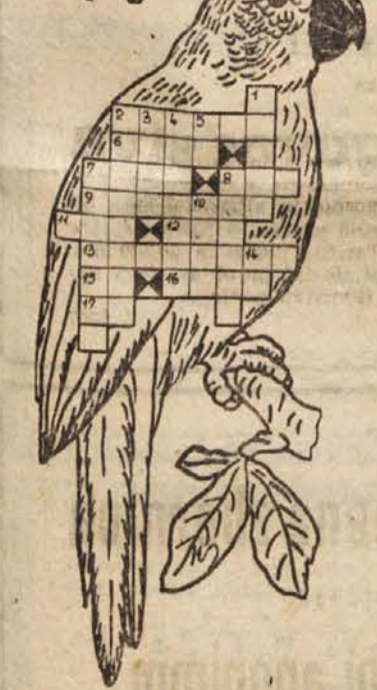
Kemik Falberg je odkril leta 1879 sladko snov, ki je dobila ime saharin. Nekaj let kasneje so ugotovili, da je ta snov skoraj 500-krat slajša od navadnega sladkorja, ki ga pridobivajo iz sladkornega trsa in iz sladkorne pese, vendar pa nima saharin prav nobene hranilne vrednosti.

Liki in produkt

V vsakem liku mora znašati produkt števil 32. Poišči primerne števila ter jih ustavi v prostore, kjer se posamezni liki sečejo!

»Papiga«

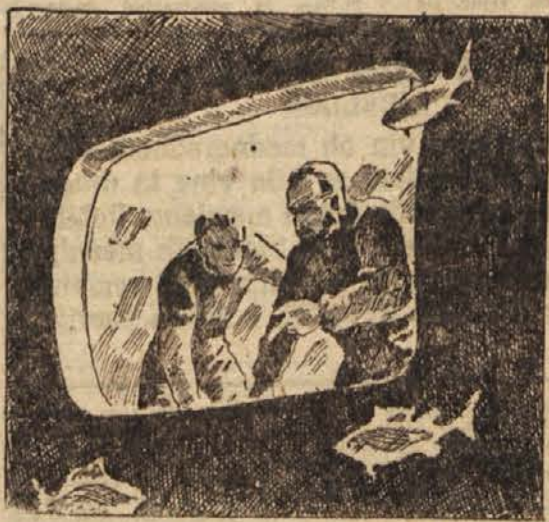

Vodravno: 2. naslov križanke, 6. moško ime, 7. vedel, 8. cesta (kadar težko delamo, izloča naša koža), 9. napadalec, 11. priimek Prešernovega prijatelja, ki je utonil v Savi, 12. divja žival, 13. vrsta kože, 15. veznik, 16. z njim omečejo zidarji zid, 17. TG.

Navpično: 1. logar, 7. razlegati, razleči se, 2. namizni tenis, 3. oder, 4. italijansko mesto, 5. veznik, 8. kratica za »posrednik«, 10. pokrajina ob Siamskem zalivu, 14. IT.

Modrijan v morskih globlinah

Riše in piše
Vladimir Pirnat, dijak VII. r. gimn.,
Ljubljana

9. Tujec si je kmalu opomogel in Modrijana je že čakalo presenečenje. Janez, tako je bilo neznancu ime, je bil oče malega fantka, s katerim se je Modrijanov sinček vsak dan igral. Janez prosi Modrijana, naj ga vzame s seboj, saj ga že od mladih let žene v neznani podmorski svet. Tako se je tudi zgodilo.

10. Ko sta se Modrijan in Janez drugo jutro zbudila, je v globlinah vladala popolna tema. Sem namreč sončna svetloba ni nikdar prodrla. Modrijan je potopil podmornico še globlje, potem pa je prižgal reflektor in posvetil po okolici. Podmornica se je že skoraj dotikala morskega dna.

11. Ko sta naša popotnika zrla v neznani svet, ju je stresal rahel drget. Pred njima se je vrstila množica čudnih spak. Janez je predlagal, da bi z »Bolho« napravila majhen pogon na ta stvore. Modrijan je že privolil v to, a takrat je pritisnil obraz k steklu. Z nestrpnostjo je zrl v mrak pred seboj.

12. »Kaj gledate«, je skoraj s tresočim glasom vprašal Janez. Modrijan je pokazal s prstom skozi lino. Janez je onemel: »Saj to je pravo mesto!« Med koralami se je na temnem ozadju odražala slika nekega mesta. Temna okna so zrla v življenje okrog sebe kakor votline v lobanji. Modrijan je zapeljal v neko ulico.

KONČANO JE SLOVENSKO MLADINSKO PLOVALNO PRVENSTVO V VIDMU

Triglav spet najboljši

Videm, 4. septembra. — V Krškem se je danes končalo mladinsko prvenstvo Slovenije v plavanju. Najboljše plavalce in plavalke ima Triglav iz Kranja, ki je zmagal v skupni končni oceni s 235 točkami. Za njima so: Celuloza (Videm) 130, »Ljubljana« 113, Prešeren (Nad.) 58, Ilirija 41, Rudar (Trbovlje) 32, Branik (Maribor) 28 in Panonija (M. Sobota) 3 točke.

Danes ni več deževalo, vendar je bilo vreme bolj hladno kot prva dva dni. Prvenstvo se je vžele temu razvijalo v borbenem vzdušju, v kolikor izvzamemo, da je državni rekorder Vlado Brinovec podaril naslov republikanske prvaka na 1500 m svojemu 12-letnemu bratu Petru, ki pa je sicer najboljši plavalec med slovenskimi plavalci. Najbolj zanimiva tekma današnjega dne je bila štafeta 4x200 m prosto. Zmagal je Triglav, kar je bilo pričakovati. Prvo predajo je prvi izročil Peter Brinovec, tik za njim pa sta bila Dimnik (Celuloza) in Naraglav (Celuloza II.). Tudi v drugi predaji je vodil Triglav, toda njegova prednost je bila le udarec roke Gapeja. V tretji predaji je Peternel (T) s povečalo vodstvo za Triglav, ki pa mu ga sicer ne bi mogli nihče odvzeti, saj je zadnji plaval državni prvak Vlado Brinovec, ki je prej majhno prednost povečal za pol bazena.

Rezultati: 4x200 m prosto: Triglav 10:23,3, Celuloza I. 10:54,4, Celuloza II. 11:19,2, Ilirija 11:34,8, ZPK 11:35,8; — 50 m prosto-mladinci: Cebulj (Preš.) 0:33,7, Horvat (ZPK) 0:34,4, Končan (ZPK) 0:36,2, Andolšek (T) 0:37,0; — 100 m prosto-mladinci: Vlado Brinovec (T) 1:03,3, Drocenik (Branik) 1:05,8, Umek (D) 1:10,5, Peter Brinovec (T) 1:10,8; — 100 m hrbtino-mladinci: Kodar (R) 1:29,2, Hočevar (I) 1:31,3, Colnar (T) 1:36,4, Purger (T) 1:37,1; — 200 m prsno-mladinci: Pikelj (Pr.) 3:07,9, Dragan (C) 3:08,1, Zemva (Pr.) 3:12,0, Zibert (ZPK) 3:14,0 (zelo dobri rezultati); — 1500 m prosto: Peter Brinovec (T) 22:18,6, Vlado Brinovec (oba Triglav) 22:29,1, Čilenšek (Pr.) 22:29,3, Naraglav (C) 22:32,4, Grundner (ZPK) 22:35,1.

Plasma plavalk (točke) je treba odsteti od skupnega plasmaja) je naslednji: Triglav 95, »Ljubljana« 94, Celuloza 35, Prešeren 33, Rudar 19, Ilirija 15, Branik 4. Prvenstvo je pokazalo veliko premoč plavalcev Triglava in izenačenost kar zadeva žensko konkurenco med Triglavom in »Ljubljano«. Očiten je velik napredek plavalcev Celuloze, ki je osvojila drugo mesto pred »Ljubljano«.

Tekmovanja tega prvenstva so se v kolikor izvzamemo neobjavo pomoto sodniškega zbora prvega dne, in sicer start na 1500 m, ki so ga morali danes ponoviti, kolikor toliko zadovoljivo končala. Za hudo napako lahko šteje-

mo priveditju tudi to, da ni postavil 8 startnih mest, kar je sicer povezano s stroški, vendar bo to moral storiti, ali pa se bo moral odpovedati organizaciji tak pomembnih tekmovalcev. Tako je bil n. pr. trboveljski Rudar zelo oskudovan. Njegovi plavalci in plavalke petkrat niso mogli sodelovati v finalnih tekmah, ker so bili osmi. V vsakem drugem regularnem bazenu z osmimi startnimi mesti bi seveda tekmovala najboljša osmerica.

Za začetek - obe točki

Emen, 4. sept. (Tanjug) V prvem kolu ženske šahovske olimpijade so bili doseženi sledeči rezultati:

I. skupina: Rumunija: CSF 1:1, Fluska: Nizozemska 0:2, Francija: SZ 0:2.

II. skupina: Škotska: Luksemburg 1:5,0,5, Madžarska: Bolgarija 0:5,0,5 (I) — Bolgarija je pred zmago, Avstrija: Vzhodna Nemčija 0:2.

Dvoboj mladih: Slovenija : Anglija

Od 8. do 11. septembra so gostovala v Ljubljani in na Jesenicah mlada šahovska reprezentanca Anglije. V Ljubljani bodo šahisti univerz Oxtord in Cambridge odigrali v ponedeljek 9. t. m. ob 18.30 v Šahovskem domu dvoboj proti študentom ljubljanske univerze, ki v glavnem sestavljajo mlado reprezentanco Slovenije, v torek pa proti izbranim igralcem SD Jesenice. V reprezentanci Anglije bodo igrali znani mladi angleški šahovski mojstri: kot Barden, Penrose, Gibbs, Fuller, Phillips Persitz in drugi. Moštvo ljubljanske univerze bo nastopilo v najmočnejšimi mojstrskimi kandidati člani Olimpije, LSK, ZSK »Maribor«, SD Jesenice in SK Kranj kot inž. Krivec, Grošek, Crepišek, Stupica, Guzel, Cuderman, Bavdek, Trampuž, brata Tomšič, Njegovan, Kočevar in inž. Gabrovšek, ki je pred dnevi odslužil vojaški rok.

Ce upoštevamo, da so mladi angleški šahisti glavina državne reprezentance, manjkajo le Aleksander, Wade in Golombek, bodo slovenski šahisti v ponedeljek prič izrednemu in tudi za naš šah osvežujočemu dogodku.

Romunski šahisti na Gorenjskem

Po več ali manj uspešnih dvobojih s šahisti v Smederevski Palanki bodo pripelji danes prek Ljubljane na Jesenice prikratk v zgodovini slovenskega šaha romunski šahisti-metalurzi. Na Jesenicah in morda v Kranju bodo gostje, med katerimi je sedem državnih reprezentantov, odigrali prijateljske šahovske dvoboje na šest do desetih deskah. Za jesensko moštvo bodo nastopili: mojstra Longer in Lesnik, mojstrski kandidat Grošek in igralci prve kategorije Strumbe, Korosec, Jan, prof. Kunster in inž. Sešek. Moštvo reprezentance Gorenjske, katero bodo sestavljali v glavnem igralci SD Jesenice in SD Kranj, trenutno še ni znano.

Rezultati prvenstva bi bili nedvomno še boljši, če bi večina mladih plavalcev in plavalk ne imela za seboj nepornih tekmovalcev za mladinsko in državno prvenstvo v Splitu, s tem v zvezi pa utrudilje poti. Naši najboljši mladinci in mladinke, se bodo nedvomno udeležili treninga državne mladinske reprezentance (do 20 let), ki bo 26. septembra tekmovala z italijansko v Genovi.

Zaključek tekmovalja je bil zelo slovesen. Potem, ko je delegat Plavalne zveze Slovenije Boris Lesič čestital vsem udeležencem, se posebej pa novemu prvaku Triglavu, so ob zvokih državne himne mladi plavalci in plavalke pozdravili zastavo, ki so jo dvignili na visoki betonski stolp.

III. skupina: Anglija: Norveška 2:0, Danska: Zahodna Nemčija 0:2, Jugoslavija: Belgija 2:0, Timofejeva: Korper 1:0, Stadler: Bokans 1:0. Timofejeva je bila ves čas v premoči, v 28. potezi pa je osvojila nguro, kar ji je bilo dovolj za zmago. Stadlerjeva je v 17. potezi po lepi kombinaciji osvojila kmeta in v trdnjavi končnici zmagala v 49. potezu. To je njena prva zmaga na olimpijskih igrah.

V II. kolu igra Jugoslavija s Poljsko.

Brzjojavke

ZRENJANIN, 4. septembra. Sinoči je bil končan mednarodni košarkarski turnir »II. pokal Zrenjanina«. Rezultati III. kola: Olimpija-Antwerpen 82:69, Proleter-Spartak 59:52. Prvo mesto na turnirju je osvojil Proleter pred Spartakom, Olimpijo in Antverpom.

Pariz, 4. septembra (Tanjug). — Jugoslovanska študentska vaterpolo reprezentanca je danes premagala zahodnonemško vaterpoliste s 6:0 (4:0). To je bila prva tekma jugoslovanskih športnikov na V. svetovnih študentskih igrah. Moštvo jugoslovanskih vaterpolistov je bilo že v začetku premočno nad nasprotnikom, ki se je v drugem delu igre živavo branil. Naša reprezentanca je igrala v naslednji postavi: Ježina, Žužek, Čukvas, Ježić, Nardelić, Franjković, Zagar. Najboljša sta bila Ježić in Nardelić.

NEAPELJ, 4. septembra (Reuter). — Na evropskem prvenstvu v Jadranju na vodi je v kategoriji tipa »Fin« prvo mesto tudi letos osvojil Belgijec Andre Nellis z 1046 točkami. Jugoslovani Tonko Pačević je na desetem mestu s 3715 točkami. Tekmovalo je 12 jadralcev.

Celje, 4. sept. Danes so bile v Celju zaključene III. mladinske športne igre mestnih reprezentanc Zrenjanina, Tuzle in Celja. V atletiki so pri mladincih Celjani zbrali 39 točk, Zrenjanin 15 in Tuzla 5 točk, pri mladinkah Celje 31, Zrenjanin 14 in Tuzla 1 točko. Končno stanje troboja je naslednje: Zrenjanin 27 točk, Celje 25 točk, Tuzla 14 točk. Ob času počenja je svečan zaključek letošnjih iger s podelitvijo diplom in pokalov.

JUGOSLOVANSKI STRELCI ODPOTOVALI V VARŠAVO MAJHNI UPI

za boljši plasma, čeprav smo dvoboj s Poljaki že enkrat, doma, dobili

Beograd, 4. sept. Strelska reprezentanca Jugoslavije je danes odpotovala na mednarodno prvenstvo v Varšavi. Na tem zelo kvalitetnem tekmovalju bodo jugoslovanski strelci sodelovali v štirih disciplinah: v streljanju za vojaško puško, s precizno malekalbrsko puško, precizno olimpijsko pištolo in s precizno malekalbrsko puško — ženske. Razen teh disciplin bo na sporedu mednarodnega tekmovalja v Varšavi tudi teška precizna puška, vendar v njej naši strelci ne bodo sodelovali.

Po tem tekmovalju bo večji del naše reprezentance odpotoval v Bukarešto na mednarodno prvenstvo Romunije.

Strelska reprezentanca Jugoslavije je sestavljena iz 16 strelcev: Stojanović, Milenković, Jozić, Grozdanović, Jež, Mašek, Marković, Pruhar, Delezović, Umek, Ježić, Vuk, Dragoslava Marković, Dimitjeva, Radivojević in Heroldović.

Pred odhodom reprezentance v Varšavo je predsednik komisije za priprave in sestavo reprezentance, Nemanja Marković, dejal tole:

»Mednarodno tekmovalje, na katerem jugoslovanska reprezentanca prikratk sodeluje na Poljskem, bo zelo težavno. Na njem bo sodelovalo precejšnje število najboljših strelcev Evrope, med njimi tudi tekmovalci

SZ, Švice, Francije in drugi. Prav tako neobčajno število strelcev v reprezentanti za eno disciplino (3 ostalo) in zmanjšanje upe Jugoslovancev. Moč naše reprezentance pride do izraza namreč šele tedaj, ko tekmuje za reprezentančno po pet strelcev. Ni dolgo tega, kar smo se s strelci iz Poljske pomerili v Beogradu. Tedaj smo zmagali v treh in izgubili v eni disciplini. V Varšavi pa imajo Poljaki vse pogoje, da se nam oddolžijo. To velja predvsem za streljanje za vojaško puško, kjer bomo tekmovali s njihovim orožjem. V ostalih disciplinah pa bodo borbe zelo zanimive, ker so moči izenačene.

Na koncu je Nemanja Marković izjavil, da so tako strelci kot vodstvo tekmovalja zelo veseli tega, da bodo obiskali Poljsko in tekmovali v okviru proslav »Mesec Varšave«.

Kratke šahovske vesti

Nedavno je bil v Barceloni moštveni šahovski troboj Barcelona - Madrid - Lizbona, na katerem so pričevalno zmagali Barcelonci s 13 točkami pred Madridom 12,5 in Lizbonom 6,5.

Na letošnjem prvenstvu Finske s 14 udeleženci je zmagal mednarodni mojster Ojansen z 9 točkami od 13 možnih pred dosedanjim prvakom Salom 8,5 itd.

Troboj Metanović - Sliva (Poljska) - Neukirch (Bolgarija) za naslednji dve mesti na mednarodnem šahovskem turnirju, ki bo prihodnje leto v Jugoslaviji, bo od 8. do 16. decembra v Sofiji.

Na letošnjem šahovskem prvenstvu Švedske sta skupno zmagala s 7 točkami od 11 možnih Nilsson in Fridh. V njunem mesecbojnem dvoboju je zmagal Nilsson z 2:1. Znana Švedska reprezentanta Lundin in Sklid sta zasedla četrto in sedmo mesto.

23-letni madžarski šahovski mojster Benkó, ki je na onskem šahovskem turnirju v Dublinu zasedel drugo mesto in so študentski olimpiadi zaprosil za politični azil v Islandiji, se namerava izseliti v Združene države Amerike.

Zlati pas v železnih rokah

Joe Louis je dobil dostojnega naslednika v Floyd Patersonu

Zlata olimpijska medalja v 17. letu, 33 zmag s knockautom v 31 profesionalnih bojih v petih naslednjih letih, naslov svetovnega prvaka v težki kategoriji in zlati pas absolutnega prvaka, to je bilanca meteorskega vzpona 22-letnega Floyd Patersona in hkrati uspeh, ki se z njim nihče izmed desedanjih prvakov v ringu ne more pohvaliti. Vse te zveze naslove požel že do 22. leta je res edinstven podvig.

PRVA ROKAVICA V HELSINKIH

V ameriški olimpijski reprezentanci na igrah leta 1952 v Helsinkih se je pojavil za tisti čas »nekje« Paterson. Določili so ga, da brani državne barve ZDA v srednji kategoriji. Star je bil le 17 let, vedno nasmejan in ko vsi je imel le eno željo: zmagati. Drugega o njem niso vedeli in nihče ni računal nanj. Nihče, razen njega samega in tistih, ki so ga izbrali.

Olimpijski turnir je pokazal, da ima mladenič iz New Yorka izredne pesti. Ves čas nasmejan, tako na ringu kot izven njega, je z lahkoto odstranil vse ovire na poti do zlateg medalje. Dva izmed nasprotnikov je knockautiral že v prvi rundi.

Gledalci in strokovnjaki so bili presenečeni. Udeležence pa je postala — Reka, 4. septembra. — Reprezentanca poljskega mesta Lodž je sinoči v košarki premagala reško Nafto z 52:47 (28:28). Tekma je bila živahna in zanimiva.

ko strah njegovih pesti. Ze tedaj je imel udarce kot boksařji najtežje kategorije. Prvkratk so se pojavile njegove slike v časnikih... Patersona so proglasili za prvo rokavico XV. iger.

PO NAIKRAJŠI POTTI DO SLAVE

Najboljši amater iz Helsinkov se je z enako lahkoto in hitrostjo prebral skozi vse labirinte profesionalnega boksa. Je eden izmed redkih, ki na poti do slave niso naleteali na trnje. Morda zaradi ugodnega trenutka, ki ga je izbral za juriti na zlati pas. Za gotovo pa zaradi svoje mladosti, znanja in udarnih pesti.

Od leta 1953 do 1957 je imel kot profesionalne 31 dvobojev. Trideset jih je dobil s knockautom! Zmeraj nasmejan in razpoložen, tudi v najtežjih borbah.

DVOBOJ MLADOSTI IN IZKUSENI

Lani je Rocky Marciano nepričakovano zapustil ring. Prestol absolutnega prvaka sveta je ostal prazen. Za 21-letnega Patersona je bila to življenska priložnost. Prej kot je pričakovat, Paterson in veterani Archie Moore sta bila po rang-levstvi prva kandidata za naslov novega svetovnega prvaka.

Pred tem odločilnim srečanjem se Floyd Paterson ni smejal. Prvkratk odkar je nastopal med vrvmi, Razumljivo: veliki Moore z 20-letnimi izkušnjami profesionalca in repertoarjem največjih mojstrov in je bil izrazit favorit. Razen tega je bil to zadnji u najstarejše aktivne zvezde ringa — za razliko od prve Patersonove priložnosti.

Strokovnjaki in tisti, ki so dajali prognoze, pa so na nekaj pozabili: favoric je bil skoraj dvakrat starejši od novince. Na večer dvoboja je bil Archie Moore star 48 let — Floyd Paterson pa 21. Prav to pa je odločilo njun dvoboj.

Moorovi udarci so leteli v prazno. Paterson je bil daleč bolj gibčen, v protinapadih pa je udarjal kot blisk. Dvoboj mladosti in izkušenj je trajal le pet rund oziroma točnice: 4 runde, v minuti in 27 sekund. Po tem je svet dobil najmlajšega absolutnega prvaka doslej.

Tega dne, 30. novembra 1956, se je sreča še enkrat nasmehnila mlademu prvaku — istega večera se mu je rodil sin.

DVAKRAT OBRANJEN NASLOV

V letošnji sezoni je Paterson spet dvakrat obelisk rokavice, da bi obranil slavo, pa tudi dotarje, ki jih naslov prinaša. Obakrat je prepričan iz zivalca v neskrornost njegovih želja. Spet z lahkoto in z nasmehom. Jacksona je knockautiral v deset rundi s tehničnim knockautom, olim-

pijskega prvaka iz Melbourne, Rademacherja, pa s klasičnim knockautom v šesti rundi.

Zlati pas svetovnega prvaka vseh kategorij je sedaj v železnih rokah. Strokovnjaki pravijo, da je v prvih rokah. Po njihovem mnenju namreč nihče ni tako podoben »strnemu bombardierju« Louisu po moči in slogu kot prav Paterson.

Joe Louis je naposled dobil dostojnega naslednika.

Podjetje ELEKTRARNA BEOGRAD DUNAVSKI KEJ 10 • BEOGRAD razpisuje natečaj za šefa knjigovodstva Pogoji: ekonomska fakulteta s 5-letno prakso ali trgovska akademija s 10-letno prakso. — Nastop službe takoj ali po sporazumu. Tarifna postavka 20.500 din. Prošnje izročite v roku 10 dni po objavi tega natečaja v dnevnem tisku v tajništvo podjetja. 2907

Zvezna gradbena zbornica razpisuje splošni javni anonimni natečaj za izdelavo idejnega osnutka za zgradbo Zvezne gradbene zbornice s centrom za napredek gradbeništva in s stalno razstavo Pravico do sodelovanja pri natečaju imajo gospodarske organizacije, skupine in posamezniki — državljani FLRJ. Nagrade in odkupi: Prva nagrada 800.000 dinarjev, Druga nagrada 500.000 dinarjev, Tretja nagrada 400.000 dinarjev, Četrta nagrada 300.000 dinarjev, Odkupi 500.000 dinarjev. Rok za izročitev del je 30. december 1957. Gradbeni program in pogoje natečaja lahko dobite vsak delavnik od 13. ure v Zvezni gradbeni zbornici, Božidara Adžije 21, pritličje, soba 2, proti vplachu 1000 dinarjev, ki bodo udeležencem natečaja vrnjeni v roku 30 dni po objavi rezultatov natečaja. V ocenjevalni komisiji so: inž. Obrad Bojović, generalni sekretar Zvezne gradbene zbornice; ing. arh. Mate Bajlon, prof. arhitektonske fakultete, Beograd; ing. arh. Drago Galic, profesor arhitektonske fakultete, Zagreb; ing. arh. Jovan Miler, glavni inženir gradbene podjetja »Graditelj«, Sarajevo; ing. Milan Koprić, direktor podjetja »Projekt«, Kranj; ing. Djordje Lazarević, profesor gradbene fakultete, Beograd; ing. arh. Bogdan Nestorović, profesor arhitektonske fakultete, Beograd; ing. arh. Stjepan Gombož, svetovalec podjetja »Plan«, Zagreb; ing. arh. Nikola Gavrilović, svetovalec Urbanističnega zavoda, Zagreb. 2990

GOSPODINJE! PRIJETNO PORENEČENJE ISOL ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

Floyd Paterson (desno) v dvoboju z Jacksonom

ROMUNSKA VINA

Vino je kot neko živo bitje v tekočem stanju. Ima vse lastnosti živih bitij: rodi se, živi in umre. Škoda, da se ne obnavlja. To, da si od prastarih časov pa vse do naših dni noben letopisec, noben pesnik, niti noben pijanec niso izmislili čudežne »skokljice«, ki bi nesla sokovite vina, bo za zmeraj ostala pomankljiva. Bachusove mitologije. Dandanes, ko razsvetljeje znanost vse človeški razum, takšna himerza kajpada ni možna. Toda kaj našemu predniku iz Homerjeve dobe, katerega domišljija je ustvarila Zeusa, Hefastosa in Dioniza, ne daje misliti, da bo lahko prav tako, kot najde ob določenem času sveža jajca v gnezdu, našel nekoga lepega jutra v neki vdolbini, kjer hranj sod, poln Samusovega vina, majhne čutarice, zvrhane rdečkaste tekočine?

Toda to, česar nam ne more dati mit, nam velikodušno poklanja naša dežela. Imamo na pretek prelestnih in močnih vin.

Priznati je treba, da smo zapisali teh nekaj uvodnih besed v bojazni, quod metus causa — kakor so govorili Latinci. Ko sem se lotil pisanja, sem bil pripravljen uporabiti znani izraz: sok vinske trte. In na lepem sem se domislil hudih napadov, ki jih je Charles Baudelaire naslavljal na Brillant Savarinu — tega žalostnega dobrodeleca, kot ga je imenoval Robert de Fiers v duhovitem predgovoru k »Les plaisirs de la table« znanega Mignona, glavnega kuharja, potem pa lastnika prav tako znane pariške restavracije »La Rue«. Veliki pesnik se posmehuje velikemu dobrodelecu, ker se je zadovoljil s tem, da je opredelil vino s temile enostavnimi besedami: sok vinske trte. Toliko, je ironično vprašal Baudelaire. Seveda takšna definicija ni mogla biti povprečju tistemu, ki je zapisal:

UN SOIR, L'AME DU VIN CHANTAIT DANS LES BOUTEILLES

Toda glede na to, da Boileau mačka imenuje mačka, Roleta pa zanikar, ne, se bomo z vašim privojenjem in po njegovem zgledu tudi mi zadovoljili s tem, da bomo sok vinske trte preprosto imenovali vino, brez metafore. Vrnimo se zatorej k našim sodom in spregovorimo malce o romunskem vinu. Njegovo poreklo, kakor tudi poreklo družstva »Junimo«, se izgublja, kakor pravi Jakob Negruzzi, v temi časa. Vendar vemo, da so

tero mnogi njegovi sonarodnjaki niso vedeli. Veliki besednjak Pierra Larousse razlaga »Kotnar takole: »On le classe parmi les meilleurs vins du globe et quelques gourmets le preferent meme au Tokay.«

Čeprav nimajo kakih ponosnih botrov, ki bi jih predstavili v tujini, so vendarlo mnoga naša vina vrhunske pozornosti. Po rdečem vinu iz Nikošta na primer zdaj zelo povprašujejo v Južni Ameriki. O vinogradni Odohešta ki so opremljeni z vinarsko postajo in prostornimi modernimi

ZELO DOBRA OCENA ROMUNSKIH VIN V LJUBLJANI

Pri ocenjevanju vin ob mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani so bila vina in druge pijače iz Romunije zelo dobro ocenjena. Dohile so 8 zlatih, 21 srebrnih in 6 bronastih medalj. Ocenjevalna komisija je podelila vrsti romunskega vina MUSCAT OTTONEL najvišje število točk.

vinsko trto gojili v teh krajih mnogo pred našim štejetim. Nedavno, v času ko je po francoskih vinogradih postojala filoksera, je bilo moč v drag denar dobiti eno naših znanih vin »Kotnar«, ki so ga prodajali pod pesniškim imenom »Moldavski bisere«. Dumas — oče ga je poznal. O njem govori v svojem »Dictionnaire de cuisine«. Toda čemur se moramo res čuditi, je to, da je Dumas vedel, da je najboljšo vino tega vinograda »Crna Petesaka, področnost, za ka-

kletmi, gre prav tako star sloves. V 18. stoletju so mnogi poljski plemiči kupili vinograde v tem kraju. Potem ko so prisostvovali trgovci so s sodi odhajali na Poljsko, in ne samo to, gosto srečali dolga vrsta vin, natočenih s hrastovimi sodi. Vsi so prihajali iz Odohešta. Pod nadzorstvom daskih kozakov so potovali v Harukov, Kijev in na Krim. V zalvalo za zaslužek, ki so si ga pridobili, so pravoslovni trgovci leta 1777 postavili vladarju cerkev z imenom »kozaka cer-

DNEVNE NOVICE

NOCNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20. DO 7. URE ZJUTRAJ, OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH VES DAN

Zdravstveni dom Center: dr. Mis Dušan, tel. 31-284, Poljanska c. 15. V odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 30-200.

Zdravstveni dom občine Ljubljana: Bežigrad, Dr. Ramsak Milan, Peslakova 12, telefon 30-869.

Zdravstveni dom Ljubljana-Siška: Dr. Jezerski Pavle, Knezova ul. 11, telefon 21-744.

Zdravstveni dom Ljubljana-Viš: Dr. Jagodič Boris, stan. v Rožna dol. cesta XV/1a, telefon 22-437. V primeru zdravniške odsotnosti klicati tel. št. 21-294. — Nedeljska dežurna služba v amb. Mirje, Rimska c. 31, telefon 21-737 od 8. do 14. ure.

Zdravstveni dom Rudnik: Dr. Lobe Franc, Njegosova 25, telefon 21-341, v odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 20-500. — V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

Zdravstveni dom Moste: Dr. Juvan Zlata, Krekova ul. 5 — ZD Moste, tel. št. 31-359. V odsotnosti zdravnika klicati tel. LM 35-300. Čez dan nriška obiske na domovih pacientov vsi zdravniki ZD-Moste.

Kolikor plašas — tako dobiš! Če hočeš prvovrstno mastno kremo, potem zahtevaj »ULTRAGIN« — sport kremo.

Vsaka drogerija, špecerija, zdravna, vsaka trgovina, ki prodaja milo za gospodinjstvo, prodaja tudi »FLEX«. Za čiščenje mizev samo »FLEX«.

OPOMBA
Opozarjamo vsa podjetja in ustanove na področju LR Slovenija, da je bila dne 3. septembra 1957 izdubljena štampiljka pod imenom: Zdravstveno trgovsko podjetje »Naš vrh«, Ljubljana, Miklošičeva 30.

Kremser Schmidtova razstava. Danes bo ob 17. uri strokovno vodstvo v Narodni galeriji.

Zavod za varjenje LRS v Ljubljani, Pujska ulica 11 (Bežigrad, nasproti Stajona) odvarja jessenske varilske štampiljke pod imenom: Zdravstveno trgovsko podjetje »Naš vrh«, Ljubljana, Miklošičeva 30.

Vsem, ki ste ob izgubi našega draga očeta

Franca Rozina-Tomšeta

kosustvovali z nami, poklonili toliko prekrasnih vencev in cvetja, ter ga spremili na njegovi zadnji poti, naša iskrena zahvala.

Posebno se zahvalujemo gostilniškim društvom iz Zasavja, obrtnikom, rudarski gredi in tov. govorniku za posvetovne besede, kakor tudi vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem.

Trbovlje, dne 2. 9. 1957
Zalujoči otroci: Zinka, Silva, Franc in Lado

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi sinček

BORIS VEZOVNIK

Dekani, Portorož, Piran, Doblar in Maribor, dne 4. septembra 1957.

Zalujoči: oče, mati, bratec Igor in družine Medvešek, Ipavec, Kragelj in Koci.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil v 79. letu starosti nadvse ljubljeni mož, oče, stari oče, brat in stric

IVAN MAJCEN

upokojenec

Pokojni je umrl dne 4. septembra 1957 po hudi bolezni v Ljubljani, Rudnik, Peruzijeva 67.

Pogreb bo v petek, dne 6. septembra 1957 ob 16. uri iz Nikolajevke mrliške veže.

Ljubljana, Sežana, dne 4. septembra 1957.

Zalujoči: žena Marija, hčerka Milka, por. Zagar, mož Janez, vnuka Vojko in Zorka, družina Klanšek, sestri Marija in Tončka, brata Jože in Pavle ter ostalo sorodstvo.

Isti trenutek se je utrnila luč, Parkerju je udaril na ušesa glas, ki ga ni niti v sanjah pričakoval, jasni, porogljivi ženski smeh!

»Stopite pet korakov naprej in se ustavite pri mizi! Sedite in položite samokres na mizo! Stela bom do tri!«

Parker ni odgovoril, spoznaval je, da je prišel v roke močnemu, hladno preudarnemu nasprotniku. In je slišal: »Ena...« Stopil je k mizi, stol je zaškripal pod njegovo težo. »Dve...« Parker je segel v žep. Na mizi je zaropotalo, od vrat se je spet oglasil smeh. Klik, in luč je spet gorela.

»Ne premikajte se! Te sunkovito izgovorjene besede so prišle iz Parkerjevih ust, samokres v njegovi roki pa je grozil ženski med vrati. Brž je spoznala, da inšpektorju ni do šale, toda na njenem obrazu ni trznila niti mišica. Na obrazu Parker je opazil le spodnjo polovico obraza, čelo in oči pa je zakrivala črna zametna maska. Njena desnica, ki je držala samokres, ji je ohlapno

visela ob životu. Na mizi je ležal Parkerjev težki žepni pož — prevara mu je povsem uspela.

»Izpustite samokres na tla!« je ukazal detektiv in ženska ga je ubogala. Stopil je k njej in z nogo porinil orožje v stran. »Stopite k mizi in sedite!« Spet je poslušala njegov ukaz, celo roke je položila na mizo, po vsem videzu je že bila vajena takega in podobnih položajev. Njeno torbico je Parker porinil na nasprotni rob mize, ona pa je nenadoma vprašala: »Ali smem prižgati cigareto?« Vprašanje je bilo izrečeno tjavdan, Parker pa je dobro vedel, da ima opravka s premetnim nasprotnikom, zato je sam odprl torbico, odprl tudi zlato tobačnico in ji jo ponudil. Skrbno je izbrala cigareto, Parker pa ji jo je prižgal. Potem je tudi on sedel: »Ali v družbi ne jemljete maske z obraza?«

»Le v družbi povabljenih gostov,« mu je zafkrljivo odgovorila. In potem nenadoma: »Celo za človeka od Yarda ste zelo temeljit!«

Parker je skoraj ljubkavalno pobožal samokres na mizi pred seboj. »Ce ste tudi tako pametni, kakor ste temeljit...« se mu je nasmehnila in mu puhnila dim v obraz. Tisti trenutek, ko so njegove nosnice ujele cigaretni dim, je prepečen dvignil glavo: ženska je kadila opijeko cigareto!

Posebej je poudaril vsako besedo svojega odgovora: »Seveda ne delam vsega sam... Mojo temeljitost ste že pohvalili; za pamet pa, no, saj je še čas! Ali bi mi povedali...«

»Zakaj nosim masko?« mu je skodila v besedo. »Seveda, prav rada! Zato, da bi me ne videli v obraz!«

Odločil se je za napad naravnost: »In zakaj bi ne mogel...« Namenoma ni dokončal stavka, ona pa je odkimala: »Po vsem, kar sem slišala o vas, tega prav gotovo ne boste storili!« Detektiv je že dvignil obrvi, ona pa je prepozno spoznala svojo napako.

»Torej se že poznava! Vsaj posredno, kajne?« se ji je nasmehnil. »Po vsem videzu imava torej skupne znanec.«

»Ali ste zares prepričani o tem? mu je vrnila, on pa je skomignil z rameni: »Prav gotovo! Mar Podlasica ne sodi med vaše prijatelje? In se mu je zdelo, da je pod masko pobesila pogled. Ker ni odgovorila, je nadaljeval: »Pa Royston Gillespie?«

Spet ga je pogledala: »Tej naglici ne morem slediti.« In si je z roko segla pod brado.

»Oh, oprostite, zmotil sem se v imenu. Hotel sem reči: Gilles Gillespie.«

»Giles Gillespie?« je hinila začudenje. »Čakajte, da razmislim! Saj res, nekoč sem ga videla. Sicer pa ne vem, ali imava v mislih istega človeka.«

»Menda bo kar isti. Mislim tistega, ki ste ga videli še predsinocnjim.«

»Ah, saj res!« Njen glas je bil mehak kot mačja tačka.

»Zal pa so Giles Gillespieja še isti večer...« Namenoma je utihnil, ženska z masko pa ni postala prav nič nepotrpežljiva, zato je dokončal stavek: »...umorili!«

»Igrate se skrivalnico,« je slabotno ugovarjala, on pa se ni dal preslepiti: »Da, skrivalnico, zlasti

kar se tiče izsiljevanja!« Ali se je motil: Ali so se v resnici na nekaj sekund zaprie oči pod masko? Ali je zadel? Ne glede na to je nadaljeval: »Napovedan obisk... Dolg razgovor, zunaj v rumenem avtomobilu pa je kranen plašč!«

Nenadoma se je umirila, mehanično so ji vrole besede iz ust, njene oči pa so skušale najti njegove. »In cigarete in...« Spet je umolknila za trenutek, on pa ji je priskočil na pomoč: »In potem je prišlo pismo brez podpisa, dišalo je po španskem bezgu, poslala ga je torej ženska. To je vsekakor dokazovala tudi pisava...«

Ženska z masko je težko dihala: »Gospod Parker, obžalujem vas. Zivite življenje brez sleherne radosti, zato vam bom napravila veselje in vam nekaj povedala.« Postrani je nagnila glavo, Parker je piskal, ne da bi trenil z očesom. »Čisto preprosta reč: jaz ga nisem,« je rekla maska.

»Aha, najbrž imate neoporečen alibi,« je odsekano povedal.

»Vsekakor je takšen, da mu boste šele morali vzeti neoporečnost,« mu je odgovorila, on pa je vzel v roko samokres in vstal. Pretegnil se je in stolik okrepčevalni, si nalil kozareček žganja in ga počasi izpraznil. Ženska z masko je ves čas nepremično zrla vanj: »Ali bi mi vrnil robcček?« Vzel ga je iz žepa in ji ga dal čez mizo. »Pa še torbico, prosim!« Tudi to ji je dal. Napudrala se je po nezakritem delu obraza, nato pa si je skrbno nardecila ustnice in spet prižgala cigareto.

Interesenti naj se osebno zglasijo v upravi tovarne. 2871

»ELANA«
tovarna športnega orodja
Begunje na Gorenjskem

takoj zapolni naslednje delovne moči:

inženirja kemije
z nalogo, da organizira laboratorij in ga tudi vodi

strojnega inženirja
za šefa konstrukcije.

finančnega knjigovodjo
za vodenje finančnega knjigovodstva z ustreznim praksom in srednješolsko izobrazbo

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni spored) — vmes ob 6.30-6.40 Reklame — 6.40-6.45 Naš jedilnik — 7.10-7.30 Zabavni zvoki — vmes ob 7.30-7.40 Jutranja beseda mladim poslušalcem — 8.05 Partizanska množična in delovne pesmi — 8.35 Janez Krstnik Novak; Fagaro (scenska glasba k Linhartovi veseloigrji »Veseli dan ali Matiček se ženi«) — 9.00 Utrinki iz literature — Konstantin Fedin: Transval - I. — 9.30 Zabavna glasba — 10.10 Popularne melodije iz orkestralne glasbe — 11.00 Dober dan, otroci! (Anđjelko Ristič: Na zvrhanem vozu) — 11.15 Pesmi za naše male — 11.30 Prijubljene pesmi in melodije — 12.00 Igrajo veliki zabavni orkestri — 12.30 Kmetijski nasveti — Franc Kafol: Naprava domače pišče iz sadja in evrodja — 12.40 Vilim Markovič: Rapodnja v A-duru — 13.15 Cetrt ure z ansambliom Victor Silvester — 13.30 Zbori, scene in medigre iz oper G. Verdija, B. Papandopula, G. Puccinija, G. Rossinija in Z. Kodalyja — 14.20 Sport — 14.35 Naši poslušalci testirajo in pezdavljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Radijski roman — 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji — 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku — 18.00 Cetrtkova reportaža — 18.15 Aram Hačaturjan: Sulta iz baleta »Gayane« — 18.48 Radijska univerza — Dr. Alojzij Šef: Prehitvejoča rast — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov — 20.50 Tedenski notranjpolitični pregled — 21.00 Iz zakladnice predhodnikov im-

II. program
14.00 Revija zabavnih popevk — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila — 15.25-16.00 Zvonimir Ciglič: Prva simfonija

predložna — 21.30 Moja pesem k Tebi sanja... — 22.15 Moderna plesna glasba — 23.00-23.15 in 23.20-24.00 Odaja za tujno (prenos iz Zagreba)

Presejalci: ameriški barvni film »Enaštirideseti«, Tednik, F. N. 35. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. V glavni vlogi: Izolda Izvickaja.

KINO »SLOGA«: kit. film »Beloslavo dekle«. Brez tednika. Predstave ob 15, 18, 30 in 21. uri.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14. ure dalje.

KINO »SOCA«: Zaradi gradbenih del zaprto!

KINO »KOMUNA«: sovj. barvni film »Enaštirideseti«, Tednik, F. N. 35. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. V glavni vlogi: Izolda Izvickaja.

KINO »SLOGA«: kit. film »Beloslavo dekle«. Brez tednika. Predstave ob 15, 18, 30 in 21. uri.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14. ure dalje.

KINO »SOCA«: Zaradi gradbenih del zaprto!

KINO »LETNI«: amer. film »Vzhodna-zahodna stran«. Predstave ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja ameriški barvni film »Robinson Crusoe«. Predstavi vsak dan ob 10 in 18.

KINO »LITOSTROJ«: jugoslovanski film »Tvoja zemlja«. Tednik, F. N. 34. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. Danes zadnjič!

KINO »TRIGLAV«: Francoski barvni film »Pustolovščine sevilskega brivca«. Tednik, V glavni vlogi Luis Mariano, Lolita Sevilla in Daniele Godet. Predstave ob 15, 18 in 20 uri. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«: Francoski film »Intrigantke«. V glavni vlogi Raymond Rouleau, Jeanne Moreau. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 14 ure dalje. Danes zadnjičkrat!

KINO »VICA«: Ameriški barvni film »Vrni se striček Vili«. Tednik »Filmske novice št. 35«. Predstave ob 15, 18 in 20. V glavni vlogi Glenn Ford in Terry Moore. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9. dalje.

KINO »KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«: Slovenski film »Ne čakaj na maj«. Tednik »Življenje ni greh« samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijelc in Franc Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od

KOVČKI SO BILI PRAZNI

● Vse kaže, da Mussolinijevo ime ne more izginiti s strani italijanskih listov, ki že več let objavljajo najrazličnejše »skrivnosti« v zvezi z osebnostjo fašističnega diktatorja. O njem bi najbrž ne pisali toliko, če bi bil živ. Komaj se je nekoliko pomirila zadeva v zvezi z dnevniki, s katerimi so skušali zaslužiti nekateri Mussolinijevi sodelavci, že je prišlo na dan nekaj novega.

To pot ne gre za malenkost, saj pišejo listi o dragocenostih, ki so vredne okoli 100 milijonov lir. Vsaj pravijo, da so bili toliko vredni predmeti, ki sta jih hči Mussolinijevega brata in njen mož Fabri leta 1945 izročila v varstvo bivšemu japonskemu veleposlaniku v Italiji. To je bilo v dneh zloma Mussolinijeve republike, ko so člani diktatorjeve družine v splošni zmešnjavni skušali rešiti, kar se je rešiti dalo. Osebnost japonskega veleposla-

nika je bila takrat posebno primerna že zato, ker je diplomat lahko potoval čez italijansko-švicarsko mejo, kadar ga je bilo volja.

Po vsem videzu se je japonski veleposlanik Hidaki v Rimu

Dolga leta je preživel francoski etnolog Marcel Gri-aule pri črnem plemenu Dogon v Sudanu, malo pred smrtjo pa se je vrnil v Pariz. Ko so člani tega plemena izvedeli za smrt svojega prijatelja in učitelja, so ga vsaj simbolično pokopali po obredih svojega rodu. Za to so potrebovali lutko (na sliki), ker pokojnikovega trupla niso mogli dobiti iz Pariza. Svojega dobrotnika so najprej počastili z vsemi plemenski-mi častmi, nato pa so sežgali njegovo lutko

Pisala sta na Japonsko in zahtevala pojasnilo. Bivši poslanik, prijatelj Mussolinijeve družine, je imel po vsem videzu preveč dela s proizvodnjo hladilnikov, zato je Fabrijeva navsezadnje minilo potrpljenje. In je pri-

šel do tožbe, v kateri zahtevata zakonca Fabri od japonske vlade odškodnino v znesku 100 milijonov lir.

Tako so se zvrstili dogodki, ki so zbudili zanimanje italijanske in japonske javnosti. Neki francoski novinar je srečal v Tokiu bivšega veleposlanika Hidakija v osebi tovarnarja hladilnikov. Zadrževal je, da ni ničesar dobil od Mussolinijevih sorodnikov in da tudi ničesar ne dolguje. Podobne izjave so dali novinarjem

uveljavljaj zares vsestransko, saj v zadnjih letih pri pranju umazanega fašističnega perila pogosto omenjajo njegovo ime, zlasti pa še v zvezi z dokumenti in z lastnino družine Mussolini.

Hidaki je srečno prebrdilo vse težave, ki so se v Italiji zvrstile po zlomu osi. Po ameriški zasedbi njegove japonske domovine je imel diplomat nekaj težav, potem pa se je spet vrnil v diplomatski zbor, ker Američani po vsem videzu niso mogli prezreti njegovih strokovnih sposobnosti. Tako je bivši ambasador pozabil svoje nekdanje prijatelje, ti pa so tembolj mislili nanj. In ne brez vzroka! Mussolinijeva nečakinja in njen mož sta vložila tožbo za sedem velikih kovčkov dragocenosti, ki sta jih izročila Hidakiju. V njih je bilo 180 kg srebrnine, draguljev, krzna, preprog, gobelinov, redkih rokopisov in še mnogo drugih reči. Mussolinijeva sorodnika zatrjuje, da je Hidaki obljubil spraviti vse to čez mejo v Bern in hraniti dragocenosti do konca vojne v japonskem veleposlanstvu. Ko sta po vojni prišla zakonca Fabri v Bern, ni bilo o Hidakiju ne duha ne sluha, njuni kovčki pa so bili prazni.

Med predstavo je imel župan Kressmann indijansko ime Mato Imiza, kar bi se reklo po naše »Indijanski medved«. Potem je društvo prijateljev cirkusa privedlo slavnostni sprejem.

Eno izmed magistratnih dvoran so spremenili v muzej cirkuške umetnosti. Tam so gledalci občudovali slovitio Chaplinovo palico, in protezo nekega krotilca levov, ki so mu zveri odtrgale roko. Posebna muzejska zanimivost je noga cirkuškega slona, pod katero sta izdihnila dva čuvaja. Vse to je bilo razstavljeno v sejni dvorani, vstopnina pa je znašala le 20 pfenigov.

V Viktorijem parku, ki je na področju iste mestne četrti, so pripravili v festivalskih dneh razne prireditve in zabavne sporede, ki jih je sestavil občinski festivalski odbor. Med drugim je bil obiskovalcem na razpolago teleskop najnovejšega tipa, zraven pa so stali avtomati za najrazličnejše igre.

Župan je — to pot brez indijanskih peres — spregovoril uvodno besedo za otroško slavo, ki so ga privedli na meji med vzhodnim in zahodnim delom Berlina. Iz vzhodnega Berlina so povabili 300 dečkov in deklic, ki so preživeli lep dan v družbi svojih vrstnikov iz zahodnega dela mesta. Nad slavnostnim prostorom so razpeli čez ulico transparente z napisi »Vzhod in Zahod sta eno«.

Otroški festival, ki je tako dobil nekakšen meddržavni pomen, je pokazal željo Berlinčanov po odstranitvi dosedanjih mej. Na otroškem slavu sta igrali dve vojaški godbi, ena ameriška, druga francoska, med zastavami na festivalskem prostoru pa je bila tudi sovjetska. Berlinske ulice, ki jih seka meja med vzhodnim in zahodnim delom, so dobile v festivalskih dneh zares neusakdanjo podobo.

Mussolinijevi sorodniki tožijo bivšega japonskega veleposlanika

v Tokiu še nekateri drugi nekdanji uslužbenci japonskega veleposlanstva v Rimu.

Vse skupaj se torej ovija v skrivnost, Mussolinijevi sorodniki pa vztrajajo pri svoji zahtevi, zato so vložili tožbo pri rimskem sodišču, ki bo sredi oktobra razpravljalo o zadevi.

Francoska polarna postaja

Na grönlandski ledeniški planoti so štirje mladi Francozi, člani polarne ekspedicije, ki so se pred letom dni spustili s padali, izkopal v led znanstveno oporišče. Njihova baza je 2900 m nad morjem, povprečna temperatura pa znaša minus 39 stopinj. To je eno najpomembnejših središč za vremensolovne in ledeniške raziskave, ki bodo glede na mednarodno geofizikalno leto velikega pomena za znanstvenike vsega sveta.

Skrivnost Keopsove piramide

V severnem delu Nilske doline se je do današnjih dni ohranilo okoli 130 piramid, ki vse izvirajo iz najstarejših časov egiptovske zgodovine. Največjo med njimi je dal po starem izročilu zgraditi faraon Keops. Njegova piramida, ki so jo antilji narodi prištevali med »svetovna čuda«, ni samo največja, marveč tudi najstarejša med vsemi.

Ze od pradavnih časov je veljala Keopsova piramida za skriv-

Drobne ZANIMIVOSTI

KAJ JE RAZKOŠJE

V neki angleški osnovni šoli je učitelj razlagal učencem, da je razkošje »nekaj zelo prijetnega, vendar ne nujno potrebnega«. Potem je hotel ugotoviti, kako so učenci razumeli njegovo razlago in jim je naročil, naj povedo primere. Otroci so seveda takoj pomislili na besede, ki so jih slišali doma, in so začeli naštevati: pamet, kopalnica, poljub, sopraga...

DEVETNAJST MILJ VISOKO

Neki ameriški letalski zdravnik je dosegel z balonom višino 19 milj, kar je nov svetovni rekord. Balon se je navpično dvignil iz jame železnega rudnika v Pittsburgu in je po dveh urah dosegel rekordno višino.

UJELA STA DRUŽINO

Sest članov neke ameriške družine je bilo dva dni zaprtih v lestni hiši, kamor sta vdrla gangsterja in jih hotela izsiljevati. Polcija je napravila okoli hiše pravo fronto in je začela streljati na izsiljevalca. Eden je bil ubit, drugi se je vdal, članom družine pa se ni zgodilo nič hudega, razen prestopnega strahu seveda.

ABECEDA ZA JEZIK MIAO

Nad dva milijona prebivalcev južne Kitajske govori jezik miao, ki nima lastnih pismenk, marveč uporablja pismenke. V reformni pisavi, ki jo pripravljajo na Kitajskem, so začeli jezikoslovci proučevati ta jezik, da bi ugotovili možnost za novo pisavo. Dva milijona ljudi govori jezik, nimajo pa pisave, zato jih seznanimo z abecedo, so sklenili kitajski jezikoslovci, ki so poslali med ljudi 120 strokovnjakov, da bodo prvi v kitajski zgodovini propagirali preprosto latinico.

Greta Andersen, olimpijska zmagovalka iz leta 1948 v plavanju na 100 m crawl, je nedavno preplaval Rokavski preliv med Calaisom in Doverjem v 13 urah in 53 minutah. Posnetek jo kaže vso izčrpano ob prihodu na angleško obalo

ATOMSKI REAKTOR V GRUZIJI

V Gruziji so začeli graditi poskusni atomski reaktor, s katerim bodo pridobivali izotope za znanstvene ustanove Zakavkazja. Možnost za uporabo atomske energije v miro-ljubne namene proučuje v Gruziji 30 znanstveno-raziskovalnih ustanov.

PETNAJST NADSTROPJ GLOBOKO

Inkasant Joseph Kline je padel skozi okno nekega new-yorskkega nebotačnika 15 nadstropij globoko, vendar je ostal živ. Dobil je hujše notranje poškodbe, zlomil si je levo roko, v bolnišnici pa so povedali, da si bo kmalu spet opomogel.

AMERICANCI IN KAVA

Po poročilih panameriškega urada za trgovino s kavo so državljani ZDA popili lani 125 milijard skodelic kave. To je rekord v potrošnji kave v ZDA.

V SKLADU S PREDPISI

Vlomilci, ki so odneli s finančnega oddelka v amerškem mestu York 57.518 dolarjev, so pustili na vidnem mestu 518 dolarjev in listek: »To je za davek na dohodek in promet«.

KAJ JE VINO

Združenje francoskih vinskih trgovcev je priporočilo lastnikom gostinskih obratov, naj na vidnem mestu obesimo del pridige, ki jo je imel nedavno pariški škof: »Vino ni hudičeva iznajdba, marveč ga je ljudem dal bog, ki ve, kaj je dobro«.

Negovalke v danskih otroških vrtcih so postarale za varnost svojih malčkov pri prehodih čez prometna križišča s tem, da so napele dvoje vrvi, za kateri se držijo malčki na sprehodu po mestnih ulicah

brez pokrova. Omenjeni raziskovalec se strinja z najboljšimi egiptologi, da gre za ostanek Keopsovega sarkofaga. Smith domneva, da je pozabljena granitna rakev pravzaprav nekakšna prastara »merska enota«, za obseg, iz katere so nastale vse druge manjše in večje mere, po katerih so gradili to največjo piramido.

Prvi, ki mu je uspelo priti v Keopsovo piramido, je bil kalif Al Mamun. V njej je našel le neokrašeno rakev iz brušenega granita. Pozneje so to piramido preiskovali najrazličnejši zgodovinarji, egiptologi in celo astronomi. Tako je škotski astronom Smith objavil knjigo o svojih dolgoletnih raziskavah. Se zdaj ne vemo, ali so odkritja, do katerih je prišel, igra naključja ali delo človeškega razuma.

Prvo odkritje matematične narave na Keopsovi piramidi je bilo naslednje: če obseg osnovnih stranic piramide razdelimo z njeno

Novo naprave za umetni dež

Avstralski znanstveniki bodo v prihodnjih dneh skušali »električno bombardirati« oblake v višini 10.000 metrov, da bi povzročili umetni dež nad tistimi avstralskimi pokrajinami, ki jih je letos hudo prizadela suša. Na veliko vojaško letalo znamke »Lincoln« bodo montirali poseben »elektrostatični sejalnik«, ki bo z dvema, okoli sto metrov dolgima kabloma spuščal v oblake električne naboje z napetostjo 50.000 voltov. Pravzaprav gre za poskus, da bi umetno povzročili ionizacijo, kakršni so izpostavljeni oblaki v naravi zaradi nenehnega bombardiranja kozmičnih žarkov.

Težke tovore je mogoče metati iz letal s padali na ogrodju, kakor kaže posnetek. Konstrukcija te ploščadi je iz magnezija, spodaj pa so pritrjene nanjo velike vreče iz kombinacije gume in nylona. Dokler je to ogrodje v letalu, so vreče prazne, brž ko zdrkne s tvorom v globino, pa se avtomatično naplnejo. Nekaj trenutkov zatem se odpre veliko padalo in tovorni avto ali kaka druga težka reč varno pristane na tleh

Otroški KARNEVAL

Willy Kressmann, župan berlinske četrti Kreuzberg, se je spomnil nečesa nenavadnega: kot ljubitelj cirkuških atrakcij je sklenil, da bodo v mestni sejni dvorani organizirali cirkuške predstave. To je samo del velikega festivala, ki je trajal v Kreuzbergu celih štirinajst dni. Skupina klovnov in drugih artistov se je porazdelila v mestni sejni dvorani in tam zabavala občinstvo, s posebnimi točkami

Mestna sejna dvorana v berlinski četrti Kreuzberg se je spremenila v cirkuško areno

pa so nastopili tudi amaterski kavboji in posnemalci Indijancev. Predsednik občine se je preoblekel v poglavarja indijanskega plemena Sioux in je na odru prigljal tradicionalno indijansko »pipo«.

Za dobro voljo

VASE VISOKO BLAGORODJE

Ruska carica Katarina II. je popabila francoskega kiparja Falconeta v Petersburgu, kjer je dobil vrsto naročil. Podelila mu je plemiški naslov in ukazala, da ga morajo vsi ogovarjati z »naše visoko blagorodje«. Kipar, ki je zravel v zelo skromnih razmerah, se je najljubneje zahvalil in dodal:

»Ta čast je zame kar primerna, ker sem se rodil v podstrešni sobici.«

»Navelicala sem se že. Plavajva zdej v nasproti smeri od kavalca na urile«

RAZLIKA

Znanega francoskega filmskega komika Fernandela so vprašali, kakšna je razlika med lepo in očarljivo žensko. In je odgovoril: »Eh, lepa je vsaka ženska, ki mi ugaja, očarljiva pa je tista, ki sem ji tudi jaz všeč.«

IGRALSKA ZLOBA

Član milanske Scale Rossi je rekel kolegu po predstavi: »Kadarkoli te vidim na odru, se moram nasmejati do solz.« In kadar jaz vidim tebe, »mi je odgovoril užaljeni kolega, »mi je tako težko pri srcu, da potem jokam vso noč.«

DVANAJSTKRAT SHAW

Neka angleška revija je pred leti prosila Shawa, naj sodeluje pri anketi z naslednjim vprašanjem:

»Naštejte po svojem prepričanju dvanaest najbolj znanih angleških pisateljev.«

Shaw je poslal naslednji odgovor: »Ena, George Bernard Shaw, dve do dvanaest, George Bernard Shaw. In pripomba: Imena pisateljev niso naštetja po vrednosti, to prepuščam uredniku.«